

Ökumenikus imaheti melléklet ► 7–10. oldal	„Ám a városban mindig maradtak, akár életüket is kockáztatva, Krisztust követő tanítványok. Az ő leszármazottait Jeruzsálem mai keresztényei.” <i>Három Jeruzsálem</i> ► 3. oldal	„Ma már világosan látom, hogy eszközök vagyunk az Úristen kezében. Ez azt jelenti, hogy ő hív el a feladatra, nekünk pedig azon a területen kell megpróbálnunk – a képességeinkhez és lehetőségeinkhez mérten – a maximumot nyújtani.” <i>Beszélgetés dr. Blatniczky László gyermekorvossal</i> ► 13. oldal	Választás előtt... <i>Bemutatkoznak a nyugati kerületi püspökjelöltek</i> ► 5. oldal	
--	--	--	---	---

FOTÓ: LUKÁCS GABI

Magánügyből köz-ügy

■ KORZENSZKY RICHÁRD OSB

Ismét együtt vagyunk. Szokásból? Megszokásból? Lehet-e imádkozni csak úgy, mert ez a szokás? Imahét a keresztények egységéért: van-e értelme egyáltalán? Közelebb kerülünk-e egymáshoz, mi, különböző közösségekhez tartozók, akik keresztényeknek nevezzük magunkat?

Valamikor kaptam egy levelet egy tekintélyes, általam is nagyra becsült evangélikus lelkésztől. A levél lényege tulajdonképpen egy kérdés volt: van-e értelme annak, hogy egy héten keresztül – talán már rutinból – találkozzunk egymás templomaiban, majd utána nem történik semmi változás se bennünk, se a környezetünkben?

Egy alkalommal egy csoport katolikus hívővel meglátogattunk egy Balaton-parti evangélikus templomot, egy hagyományos katolikus záránokhelyről visszatérően. Meglepett a meglepődésük: az evangélikusoknál is van oltár? S kérdezték: vajon mi történik az istentiszteletükön vasárnap?

Több mint tizenöt évvel ezelőtt kaptam egy aggodó telefonhívást. „Sajnálom, nagyon sajnálom magát – mondta egy női hang. – El fog kárhozni. Mert bálványimádó. Szobrok vannak a templomában.” (Szobrot, képet sohasem imádtam...) Ugyanő mondta nagy csodálkozva, amikor a helyi kábeltelevízió képúj-ságában fölfigyelt a hétről hétre megjelenő vasárnapi igére: „A katolikusok is olvassák a Bibliát?”

Sok történetet tudnánk kölcsönösen elbeszélni, mi mindent gondolunk, feltételezünk egymásról. Furcsa kérdéseket is tudunk föltenni egymásnak. Nem a teológusok kifinomult és művelt gondolatmenetei vannak most előttem, hanem a hétköznapiakban egymás mellett élő és egymásról nem sokat tudó különböző keresztények elképzelései.

De azon is gyakran eltűnődöm,

amikor az Úr asztalához járulók sorát látom, hogy micsoda különbség lehet az egyes hívők hitbéli ismeretei és meggyőződése között, annak ellenére, hogy ugyanannak az Úrnak a vendégségébe megyünk. És mennyi közös van az én legbensőbb meggyőződésem, hitem és annak a nem katolikus testvérnek a meggyőződése és hite között, akivel egyházfegyelmi okok miatt nem vehetek részt ugyanannak az Úrnak meghívására az Úrnak asztalánál – akitől pedig mindannyian kérjük a tőle tanult imádságban, hogy adja meg nekünk ma, mindennap azt a Kenyeret, amely reményünk szerint ajándékunk lesz majd a mennyek országának örök vendégségében.

Nem az a kérdés, hogy miben hasonlítunk és miben különbözünk. A kérdés lényege: mi, akik hisszük, hogy a názáreti Jézus legyőzte a halált, és a sírban lévőeknek életet ajándékozott, tudunk-e, képesek vagyunk-e, akarunk-e egyáltalán mondani valamit arról, hogy igenis lehetséges és érdemes élni?

Ilyenkor, amikor egymás temploma-it látogatjuk, amikor közösen imádkozunk, el tudjuk-e mondani először egymásnak, hogy mit jelent nekünk, nekem személyesen Jézus? Van-e bátorságom, hogy megvalljam: ha befogadom őt, átalakítja az életemet.

Nekem magamnak kell először igaz emberré válnom, kiirtva az életemből minden képmutatást és hazugságot. Nekem magamnak kell megtalálnom a békét, úgy, hogy rendet teremtek magamban, kapcsolataimban. Nekem magamnak kell felelősen élnem, úgy, hogy jó gazdája legyek a rám bízott világnak. Nekem magamnak kell lerombolnom a körülöttem lévő bálványokat. Tudnom kell világosan, mi szolgálja az életet. Meg kell tudnom különböztetni a jót a rossztól, az igazat a hamistól. Nem kimenekülnöm kell ebből a világból, hanem szembe kell fordulnom bárran, elszántan a gonosszal.

Szokták mondani régebben – de

ma sem hiányoznak, akik ezt hangoztatják –, hogy a vallás magánügy. Valóban így van. Az Istenhez való kapcsolatom a legszemélyesebb döntésem, a legszemélyesebb magánügyem. De ha valóban az Isten az úr az életemben, meg kell, hogy változzék az életem. És ettől a pillanattól kezdve a vallásos embernek, a keresztény embernek a létezése nem magánügy már. Köz-ügy, a szó legtisztább értelmében a közösség, a város, a *polis* (= politika) ügye.

Hol vagyunk mi, keresztények ebben a politikai szabadságban, de mégis valamiképpen erkölcsi bénaságban tengődő, reménytelen társadalomban, ahol mindenki mástól, legfőképp a politikai hatalom birtokosaitól várja a változást?

Különbözőségeink, hagyományaink ellenére a közös Úrban, Jézus Krisztusban való hitünk egységében jelen kell lennünk az emberek között. Elkötelezetten. Velük és értük. Miként Jézusban kézzelfoghatóan megjelent közöttünk Isten jósága és emberszeretete.

Közös imádságunknak, találkozásunknak igenis van értelme. Föl kell szítanunk elkötelezettségünket. A kereszténység nem elvont eszmrendszer, amely különböző csoportok eltérő hagyományaiban másként jelenik meg. A kereszténység: élet. Odaadás. Elkötelezettség. Kenyérre válni a világ életéért. Igazságot, békét, örömet hozva egy igazságtalanságtól, békétlenségtől, örömtelenségtől szenvedő, botladozó világban. A mi társadalmunkban. A mi hazánkban.

A közös imádság hetében van a magyar kultúra napja. Nemzeti imádságunk keletkezésének évfordulója január 22-e. Istent említjük *Himnuszunk* első szavaként. Ne felejtjük: csak az tud megállni egyenes gerinccel az emberek előtt, aki képes arra, hogy leboruljon a végtelen Isten előtt.

A szerző bencés szerzetes, a tihanyi apátság perjele

Imahét a Krisztus-hívők egységéért 2011

Az ez évi ökumenikus imahét megnyitó istentiszteletére január 16-án, vasárnap 18 órakor kerül sor a budapest-fasori református templomban. Szentbeszédet mond *dr. Erdő Péter* bíboros, prímás, esztergom–budapesti érsek. Igét hirdet *Gáncs Péter* evangélikus elnök-püspök. Az istentisztelet liturgiájában a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) tagegyházainak püspökei, vezető lelkipásztorai, valamint külföldi vendégeink vesznek részt. Minden érdeklődő testvérünket szeretettel várjuk!

DR. BÓNA ZOLTÁN, a MEÖT főtitkára

Parkolási lehetőség ingyenesen áll az ünneplő gyülekezet rendelkezésére a Városligeti fasorban, az evangélikus gimnáziumtól a Városliget felé a második telken.

Püspökjelöltek: Bencze András és Szemerei János

► Rendkívüli tanácskozássra gyülekeztek a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület szavazati és tanácskozási joggal rendelkező tagjai múlt szombaton a révfülöpi Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban. A közgyűlés legfőbb feladata a püspökválasztási jelöltlista véglegesítése volt. *Ittész Jánosnak*, az egyházkerület püspökének nyugdíjba vonulása miatt tavaly november elsején kezdetét vette a püspökválasztási eljárás, az ajánlásra vonatkozó felhívás kiküldésével. A jelölési eljárás a megadott határidőig, 2010. december 2-ig befejeződött. Az egyházkerületi jelölőbizottság ezután konzultált a jelöltekkel, és ennek a konzultációnak az eredményeként készítették el jelentésüket, illetve a jelöltlistát.

A rendkívüli egyházkerületi közgyűlés Ittész János püspök áhítatával kezdődött. *Kissné Kárácz Rózsa*, az egyházkerületi jelölőbizottság elnöke tájékoztatta a közgyűlési tagokat arról, hogy a kerület mindegyik egyházmegyéje, sőt több gyülekezeti tag is élt jelölési jogával, és ajánlott püspökjelölteket: a püspöki tisztségre tizenegy lelkész kapott ajánlást.

A személyes megkeresések során ki-

derült, hogy a jelöltséget ketten vállalták: *Bencze András* székesfehérvári lelkész, püspökhelyettes, illetve *Szemerei János* kaposvári lelkész, a Somogy-Zalai Egyházmegye esperese.

A két püspökjelölt önéletrajzának ismertetése után nyílt szavazással döntött a közgyűlés arról, hogy a püspökválasztási jelöltlistára Bencze András és Szemerei János neve kerüljön fel.

► Folytatás a 3. oldalon

Istentiszteletek az éter hullámain Előkészítő megbeszélés a rádióban szolgáló lelkészekkel

► A rendszerváltozás környékén váltak lehetővé és rendszeressé az élő istentisztelet-közvetítések a Magyar Rádióban, illetve a Televízióban, az egyházak pedig azóta is örömmel élnek ezzel a lehetőséggel. Ennek megfelelően az évek folyamán a Magyarországi Evangélikus Egyház számos gyülekezete egészülhetett már ki a rádióhallgatók, illetve televíziónézők közösségével. Az idei esztendő rádiós istentiszteleteinek igehirdetői január 5-én gyűltek össze *Fabiny Tamás* médiaért felelős püspök és *Nagy László* szerkesztő hívására, hogy előkészítsék a közvetítési alkalmakat. Az Északi Egyházkerület püspöki hivatalában tartott megbeszélés meghívott vendéglőadója *Szentesi Zöldi László* újságíró, a Protestáns Újságírók Szövetségének (Prúsz) korábbi titkára, a *Magyar Hírlap* főszerkesztő-helyettese volt.

► Folytatás a 3. oldalon

Oratio œcumenica

[Lelkész:] Mennyei Atyánk, aki Jézus Krisztusban mérhetetlen szereteted jelét adtad nekünk, hallgasd meg könyörgésünket!

[Lektor:] Mennyei Atyánk, könyörgünk egyházadért. Add, hogy minden megpróbáltatás között meg tudjon maradni szereteted vonzerejében. Tartsd meg egyházadat a bened való hit világosságában. Ne engedd, hogy szeretetlenségünk akadályozza azt, amit te egyházadban és egyházad által adni akarsz ennek a világnak. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Mennyei Atyánk, könyörgünk azokért, akik nem érzik mérhetetlen szereteted valóságát az életükben. Köszönjük neked, hogy Fiadban közösséget vállaltál velünk az emberlét minden mélységében, és ott is velünk vagy, ahol mi már tehetetlenek vagyunk. Segíts meg azokat, akik a szenvedés, a magány, a meg nem értettség terhétől nem látják szereteted jeleit. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gy:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Mennyei Atyánk, könyörgünk hazánkért. Taníts minket a békesség útján közeledni egymás felé, hogy a nekünk adott lehetőségekkel és felelősséggel építeni tudjunk. Áldd meg mindazok munkáját, akik itteni életünk tisztaságán, egészségén fáradoznak. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gy:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Mennyei Atyánk, Fiadban emberré lettél közöttünk; kérünk, add továbbra is szereteted éltető jeleit az egész teremtetett világban. Gátold meg a gyűlölet, a közöny, a békétlenség hatalmát. Oltalmazd azokat, akik mások bűnei, hibái miatt szenvednek. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gy:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lelkész:] Mennyei Atyánk, köszönjük neked, hogy szeretetedből mindannyiunk életét és üdvösségét munkálod, és szüntelenül velünk vagy Jézus Krisztus, a mi Urunk által.

[Gy:] *Amen!*

„Az a [törvény] feladata és hivatala, hogy a tudatlannak és a vaknak fényt gyújtson, de olyan fényt, amely betegséget, bűnt, gonoszságot és halált, poklot és az Isten haragját tárja szeme elé. De nem segít, és nem szabadít meg ezektől, hanem megelégszik azzal, hogy ez nekünk kinyilatkoztattott. Ekkor a bűnének nyomorúságát felismerő ember megszorodik, elcsügged, sőt kétségbeesik. A törvény rajta nem segít, a szabad akarat még kevésbé. Egy másik világosság szükséges, amely az üdvösséget tárja szeme elé. Ez az evangélium hangja, amely Krisztust mindezekből való megváltójaként neki kinyilatkoztatja. Ezt sem az értelem, sem a szabad akarat nem mutathatta volna meg. Hogyan is tehetné, amikor ő maga is sötét, és a törvény világosságára szorul, amely szeme elé tárja betegségét, amelyről azt hiszi, hogy egészség, és amelyet saját világosságától képtelen meglátni.”

✦ *Luther Márton* (A szolgai akarat *(Jakabné Csizmazia Eszter; Weltler Ödön, Weltler Sándor fordítása)*)

VÍZKERESZT ÜNNEPE UTÁN 2. VASÁRNAP – ZSID 13,20–21

Emberformáló isteni akarat

Mit akar Isten? Mit akar a világgal, az emberiséggel, személyesen velünk? A körülöttünk történő események, a körülöttünk élő emberek élete, gyakran saját életünk egy-egy fordulata úrra meg újra felszínre hozza ezeket a kérdéseket. Kérdezünk, mert véges értelmünk nem tudja a végtelen dimenziójában látni azokat az eseménymozaikokat, amelyek kiadnak egy egészet, azokat az esemenyláncszemeket, amelyek egy hosszú folyamatba illeszkednek.

Könnyen megszületik a vád: Isten nem szeret, hanem ver minket. Könnyen felébred a kétségbeesés: Isten magunkra hagyott bennünket. Könnyen úrrá lesz rajtunk a rémisztő bizonyosságérzet: üres ég alatt küszködünk – egyedül.

A vízkeresztj ünnepi idő azonban az égen ragyogtat egy csillagot, amely jel örök időkre: Isten akaratát – ahogyan a napkeleti bölcsek is rátaláltak – a betlehemi jászol kisgyermekében láthatjuk meg! Őbenne rejtőzik a csoda: Istennek van szava, van kinyújtott, segítő keze a tőle elsodródó ember számára. Egyetlen akarat az, hogy az ember visszataláljon teremtőjéhez, mert ott van a helye, ott teljesedhet ki, ott van igazi élete.

Vízkereszt ünnepi időszakának ez a világossága ragyogja be a *Zsidókhoz írt levél* szerzőjének búcsúmondatait. Amikor elköszön, minden jóra, Isten akaratának teljesítésére hívja gyülekezetét, de tudja, hogy ez nem emberi nagyságból kell hogy fakadjon. Imádsággá formálódik a felhívás: az tegye képessé az embert a jóra, akinek hatalma van arra, hogy igazi megújulást hozzon. Nem felszínes cselekedetekre, nem kényseredett törvényességre, hanem a

szeretet és a hit szabadságára tette képessé az embert a hozzá lehajló Isten. Ő az, aki rövid igeszakaszunk tanúságtételében úgy mutatja meg magát, mint a békesség, a szövetség és a megújítás kiapadhatatlan forrása.

Már a betlehemi éjszakában angyalének hirdette a békességet. Nem az akkori kor embere számára ismerősen csengő „pax romanát”, amely nem volt több a birodalom hatalmi kompromisszumaitól és az isteni magasságba emelt császártól függő, ingatag látszatnyugalomnál. Nem is békediktátumról vagy fegyverszünetről hallhattak a pásztorok. A békesség Istene valódi megbékélést küldött a világnak, hiszen ő maga tette meg az első lépést afelé, hogy ne félelemmel, gyűlölettel, de ne is kétségekkel teljen meg az ember szíve, ha arra gondol: mit akarhat Isten a világgal?

Az igazi békesség az, ha láthatjuk a felénk kegyelemmel, erővel, bátortással közeledő Urat. Az a felismerés vesz el minden félelmet, hogy valóban minden áldozatot megérünk Isten számára. Elveszi kívülről támadó és belülről marcangoló félelmeinket, békességünk legnagyobb ellenségeit.

Ez a békesség szabadít fel arra, hogy olyan önzetlenséggel, áldozatos szeretettel cselekedjünk a jót, amilyenel a békesség Istene viseltetett irántunk, amikor ígérete szerint cselekedett, és az ember örök sorsára vonatkozó akaratát kinyilvánítva Megváltót küldött a világnak. Ezt az akaratát már nem kell kutatnunk: ez az isteni békeakarat megjelent a világban, és számunkra is az élet forrásává lett.

A békesség mellett igénkben a szövetség gondolata is fontossá válik. Krisztus dicsőségének megjelenése nem egyszeri történelmi szen-

záció. A rátalálás örömét átélő bölcsek, a békesség hírére vevő pásztorok, később pedig a Jézussal találkozó minden gyógyulása is kevés lett volna ahhoz, hogy célba érjen Isten embermentő akarata.

Nagyobb távlatot kapott a tér és az idő, amelyben Isten találkozni akar az emberrel, és amelyben meg akarja tartani őt maga mellett. Palesztina helyett az egész földkerekség, messze történelmi homályba vesző néhány év helyett az idők végezetéig hátralevő minden perc: ez az a távlat, ez az a valóság, ahol felragyoghat az emberiség számára és számunkra is a világ világossága. Ha kell, itt és most, mert élő közösséget találni Istennel örök lehetőség.

A golgotai kereszt nem pusztán az önfeláldozó szeretet mindent felülmúló bizonyítéka. Az örök szövetség jele is egyben: előremutatott, hogy ne legyen kor és ne legyen hely a földön, ahol ne érezhetné meg a kereső, hogy közel van hozzá a megoldás.

A bizalomvesztést egyre több helyzetben megelő ember számára nagy ajándék, ha biztosan maga mellett tudhatja azt, aki igazán fontos a földi élet teljességéhez. A világ Megváltójában, aki övéi Pásztoraként fordul hozzánk, „örök szövetségesre” találhatunk. Ő nem ismeretlen, bizonytalan létező, hanem életünk Megtartója, akire életünket, hitünket és cselekedeteinket naponta bátran alapozhatjuk.

Békességünk van tehát, de nem azért, mert belenyugodtunk a változtathatatlanba, hanem mert állandó, eleven közösségünk van Istennel. Ez tesz alkalmassá arra, hogy életünket naponta őrá hangoljuk. Az emberek számtalan szellemi és fizikai technikát alkalmaznak azért, hogy életük,

A VASÁRNAP IGÉJE

személyiségük külső és belső harmóniát találjon az őket körülvevő világgal. Példaképnek kikiáltott személyek életének egyszerű utánzásától a lélek mélységéig hatoló meditáción át az egészségesebbnél egészségesebb életmódok váltogatásáig minden szerepel a palettán.

A békességet hirdető, örök szövetséget kötő Úr azonban itt egészen mást kínál fel: életformát. Olyan életformát, amelyet nem nekünk kell kimunkálnunk, hanem a vele való közösségből fakad, és éppen így válik az egyedül az övét jellemző belső tulajdonságunkká. Lehet, hogy idegenül, lehet, hogy idejétmúltan hangzik: olyan életformát kínál, amely „kedves öelötte”. Botladozunk ezen az úton is, és újra kell tanulnunk a jó irányt? Igen, emberségünk esendősége megmarad. De a megújulás, az újrakezdés csodája mindennap átélhető.

Nem un ránk az Isten? Nem elégsz meg, hogy minden ajándéka ellenére képesek vagyunk akárhányszor rosszul dönteni, rossz úton indulni? Amikor válaszainkban már lemondanánk magunkról, ő konok szeretettel megint csak a csillag fénye felé fordítja tekintetünket, és szeretetének minden hatalmával munkálja bennünk az új életet, az élhető életet, Isten gyermekeinek megváltott, boldog életét.

■ ÖRDÖG ENDRE

Imádkozzunk! Mennyei Atyánk! Kérünk, hogy életünk mindennap tükrözze azt a világosságot, amelyet Jézus Krisztus hozott a világba: a kegyelem, a békesség, az örök élet világosságát. Ámen.

CANTATE

dóság feletti győzelmet is felajánlja. Vége tudunk olyan dolgokért könyörögni, amelyekre igazán szükségünk van nekünk magunknak, de környezetünknek, az egész világnak is.

Az égi csillag tiszta fénye mutat rá arra, hogy elsősorban nem nagy emberi eszmékre, hanem a Szentlélek erejére van szükség. A világba érkezett Isten világosságában látjuk, hogy irigység és kevélység helyett az áldozatos szeretet és önzetlenség fog békét teremteni ember és ember között. A vízkeresztj ragyogásban lesznek vállalhatatlanná szavaink és tetteink, amelyek könnyűnek találtnak az igazság és a tisztesség mérlegén. Életünk zsinórmértéke – „amint szól az Úr törvénye” – sokszor irgalmatlan nehezét, bukást hozót parancsol. De szívünkben felragyog a remény, hogy az irgalom mindig felemel, és a bukás után újra lehet kezdeni.

Az ének egyszerű, erős hite a végére visszatér a kezdő sorok Istenre hagyatkozó felkiáltásához. A Szentháromság megjelenése olyan, mint egy liturgikus forma a gyülekezet istentiszteletében: az Atya, Fiú, Szentlélek nevében vagyunk együtt. De itt már az élet-istentiszteletet fejezi ki az éneklő ember szava: a bölcsőtől a kóporsóig a Szentháromság teljessége hordoz, mert ő adott életet, ő váltott meg, és ő nyitotta rá szememet erre a csodára.

■ ÖRDÖG ENDRE

Bízom benned, szent Úristen

► **A vízkeresztet követő második hét igéje: „A törvény Mózes által adatott, a kegyelem és az igazság Jézus Krisztus által jelent meg.” (Jn 1,17) Ahogy ez az ige egymás mellé helyezi a törvény és a kegyelem gondolatait, úgy áll párban a vasárnap graduáléneke (Ki dolgát mind az Úrra hagyja – EÉ 331) és a heti ének (Bízom benned, szent Úristen – EÉ 437): kegyelemre hagyatkozás és igyekezet a törvény megtartására. A vasárnap témája e szavakkal teremti meg a gondolatok közötti egyensúlyt: Jézus Krisztusban látható Isten akarata.**

Tagadhatatlan, hogy a *Bízom benned, szent Úristen* enyhén moralizáló stílusban emlékeztet arra, hogy keresztény életünk zsinórmértéke ma is a *Tízparancsolat*. Az eredetileg harminc versszakos ének mára jócskán megrövidült, de így is kiolvasható belőle szerzője szándéka: figyelmeztetni akarja az egyház népét, hogy a törvényszegés kárhozatra visz.

De mi is volt az eredeti harminc versszakban? A bevezetés a mindent tudó Istent szólítja meg, majd hosszasan sorolja a vers az ószövetségi Szentírás sok-sok borzalmát, büntetését, amelyet tisztességes életvitellel szeretnénk elkerülni. Olvashatunk itt Nóétól kezdve a kegyetlen Jezábelen keresztül s a félelmetes Góliáton át egészen a borivástól gutaütött Nábálig sokféle isteni bün-

tetésről. Találkozhatunk a sóbálvánnyá vált Lótné nevével és Jeroboámmal, akit a bételi oltár felavatásakor ért büntetés: „száraz kolika (értsd: görcs) karjába lövették”. A komoly üzenet ellenére ma már megmosolyogtató fogalmazású versszakok így sorakoznak egymás után és érkeznek el a kérésig: „Tsatold lántzra az ördögöt, / tartsd száján a poklos dögöt, / ne próbáljon gyarló embert, / mint szent Jóbot, kinn erőt nem vehetett.”

A versfők megőrizték a szerző nevét: a költemény *Sármelléki Nagy Benedek* alkotása. Nagy Benedek a 17. század elején községi tanítóként hives vitában volt *Pázmány Péterrel*, s írásaitak olvasgatva bizony nem lepődünk meg ezen a kemény stíluson: egymást is olyan jelzőkkel illették, mint itt magát a sátánt.

Az ének dallamáról keveset tudunk. A *Zengedező mennyei kar* című énekeskönyv nótajelzése azt írja, hogy e szöveget a *Hatalmas Isten, könyörgünk* dallamára (RÉ 456) kell énekelni. Dallami összevetéssel kimutatható, hogy az általunk használt újabb kori változat valószínűleg ebből a régi, 1590-ben már ismert énekből származik. Az igen ritka sorszerkezeten kívül (8 + 8 + 8 + 11) megegyeznek az énekek sorvégi kadeneciái is. A dallam alkalmazkodott az időközben megváltozott zenei ízléshez, a barokk dallamossághoz (A, A5; kupolás dallamvonal, egyértelmű irányú dallamvezetés) és az újabb kori ritmikai igényekhez.

■ BENCE GÁBOR

Istentiszteletek az éter hullámain

► Folytatás az 1. oldalról

Az immár hagyománnyá vált előkészítő alkalom most is áhítattal kezdődött, amelyet a házigazda püspök Kol 3,7 alapján tartott.

Igei gondolatait képes összeállítani követte: a jelenlévők megtekinthették azt a képmeditációt, amely tavaly a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet szervezésében meg-

A református médiaszemélyiség az *Egyház és média összefüggései kommunikációs szempontból* témacím köré csoportosította mondandóját. Arra kereste a választ, hogy miként lehet eljuttatni a számunkra fontos hírt az emberekhez. Egyáltalán: minek van hírértéke a világi és az egyházi médiában?

Napi szinten tapasztaljuk, hogy a rendszerváltás óta csak úgy ömlik

nünk – mondta –, hogy a kereszténység bölcsőjeként számon tartott Európában a kereszténység már csak egy a sok árucikk között egy képzeletbeli áruház polcán. Mi hiába tudjuk, hogy ez a legértékesebb áru, ha nincs megfelelően „csomagolva”, akkor nagyon nehéz eljuttatni a célközönséghez. Magyarországon is megváltoztak a viszonyok. Ötven vagy száz évvel ezelőtt ismeretlen volt az, ami ma természetes: szinte lélektől lélekig haladva kell elvinni az evangéliumot és elmagyarázni Isten szavát. Ezt pedig csak úgy tehetjük, ha kellő alázattal fordulunk az emberek felé – tette hozzá az előadó. Befejező gondolataiban emlékeztetett rá: *Luther* vagy *Kálvin* követői a maguk idejében nagyon is modern felfogású emberek voltak. Mi is tartozunk azzal elődeinknek, hogy a magunk keretei között, a modern kor technikai eszközeit felhasználva visszzük, terjesztjük a jó hírt, az evangéliumot – zárta témafelvezetőjét a szerkesztő-újságíró.

A bevezető előadást követő beszélgetés és rövid szünet után az alkalom másik házigazdája, az istentisztelet-közvetítésekért felelős szerkesztő, Nagy László látta el technikai és praktikus tanácsokkal a jelen lévő lelkeseket. (A televíziós istentisztelet-közvetítések időpontjai és helyszínei még szervezés alatt vannak.)

Annak a kilenc evangélikus gyülekezetnek a rövid bemutatkozó írásával, ahonnan rádiós istentiszteletet közvetítenek, a korábbi gyakorlathoz híven ez évben is találkozhatnak olvasóink a közvetítést megelőző lapszámunkban, a hanganyagok pedig – utólag – letölthetők lesznek egyházunk honlapjáról.

■ – BODAZS –

Püspökjelöltek: Bencze András és Szemerei János

► Folytatás az 1. oldalról

A tanácskozás további részében meghatározták a püspökjelöltek bemutatkozásának ütemezését. A két jelölt mindegyik egyházmegyét fel fogja keresni a következő menetrend szerint:

pon, 14 órától is lesz lehetőség találkozni – fórum keretében – a két püspökjelölttel. A választásra március 17–27. között kell a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület gyülekezeteiben sort keríteni. Az új püspök beiktatása június 25-én Győrött lesz.

A közgyűlési tagok ezt követően

FOTÓ: MENYES GYULA

- Január 15., 10 óra: Somogy-Zalai Egyházmegye – Kaposvár
- Január 15., 16 óra: Fejér-Komáromi Egyházmegye – Székesfehérvár
- Február 5., 10 óra: a Vasi és a Soproni Egyházmegye közös alkalmá – Bük
- Február 5., 16 óra: Veszprémi Egyházmegye – Veszprém
- Március 5., 10 óra: Győr-Mosoni Egyházmegye – Bony

Ezenkívül a február 26-án Pápán megrendezendő egyházkerületi na-

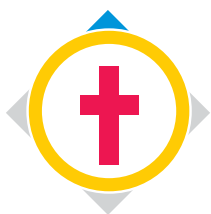
még döntöttek a győri gyülekezet kérvényéről. Az egyházközség a konvent épületében újít fel egy lakást. A költségek megterhelik a gyülekezetet, amely ezért egymillió forintot támogatást kért az egyházkerulettől. A közgyűlés méltányolta a kérést, és a támogatás megadása mellett döntött.

■ KISS MIKLÓS

A két püspökjelölt bemutatkozó írás a lapunk 5. oldalán

Három Jeruzsálem

ÉGTÁJOLÓ

A 2011-es ökumenikus imahét kísérorő füzetét a jeruzsálemi keresztények munkaközössége állította össze. Az ő tolmácsolásukban ismerjük meg a különböző bibliai olvasmányokat, és ebben a nyolc napban az ő útmutatásuk alapján folynak világszerte az istentiszteleti és imaalkalmak.

Az imahét mottója stílusosan a jeruzsálemi keresztények közel kétezer évvel ezelőtti életét mutatja be: „...kitartóan részt vettek az apostoli tanításban, a közösségben, a kenyer megtörésében és az imádkozásban.” (ApCsel 2,42) A mai jeruzsálemi keresztények arra mutatnak rá, hogy milyen volt a szent város tegnapi élete – ugyanakkor kitekintenek a holnapra is, a mennyei Jeruzsálem ajándékára.

Az első a bibliai Jeruzsálem. Nincs még egy város, amely ennyire mélyen gyökerezne a vallási hagyományban. Tudósok szerint már a Krisztus előtti 14. században létezett Urusalim kánaáni település, amelyet a zsidóság a szövetségláda odavitelével tett a maga fővárosává. Jeruzsálemet Dávid király erősítette meg igazán, majd a város Salamon templomépítésével kapott immár végleges vallási szerepet. Számos drámai esemény – mint például az ország két részre szakadása, a templom lerombolása és idegen hódítók bevonulása – veszélyeztette Jeruzsálem létét, ám a szent város a legmostohább körülmények között is megmaradt.

Jézus életében is döntő szerepet játszott: az újszülöttet itt mutatták be, majd a tizenkét éves Jézus is ide

zarándokolt szüleivel, később pedig ebbe a városba vonult be számárhaton. A Megváltó többször ualt arra, hogy neki itt kell szenvednie, mégsem önmaga miatt sírt, hanem azért, mert Jeruzsálem nem ismerte föl meglátogatása idejét. Itt telt Jézus életének utolsó hete a templomtisztítással, az utolsó vacsorával és a gyalázatos koncepció perrel. És igen, e város határában magasodott a Golgota – ám éppen ezért Jeruzsálem volt Jézus feltámadásának, majd mennybemenetelének színtere is. A szent város volt Jézus ígéretének kiindulópontja: „...tanúim lesztek Jeruzsálemben (...) a föld végső határáig.” (ApCsel 1,8)

Ezek után természetesnek tekinthetjük, hogy Jeruzsálemben volt az első pünkösöd, majd itt szerveződött – Jézus testvérének, Jakabnak a vezetésével – az ösgyülekezet. Pál apostol is döntő jelentőségűnek tartotta a jeruzsálemi keresztények támogatását, ezért gyűjtött a jeruzsálemiek számára kollektát, vagyis adományt. A pogányok közötti misszió megerősödésével aztán csökkent, majd néhány évszázaddal később, az iszlám térhódításával szinte teljesen meg is szűnt Jeruzsálemben – egy időre – a keresztény egyházi jelenlét.

Ám a városban mindig maradtak, akár életüket is kockáztatva, Krisztust követő tanítványok. Az ő leszármazottaik Jeruzsálem mai keresztényei. A lakosság egy-két százalékát alkotják csupán, többségükben arab nyelvűek. Az egész Közel-Keleten kisebbségben, számos országban

pedig – Irakban, Iránban, Szaúd-Arábiában – pedig kifejezetten üldöztetések közepette élnek. Vértanúik is vannak, akárcsak az első keresztényeknek. Újév napján az egész világ megdöbbenve értesült arról a merényletről, amelynek során iszlám szélsőségesek felrobbantottak egy kopt keresztény templomot az egyiptomi Alexandriában. Több mint húszan meghaltak az ünneplő gyülekezetből. Felkavaró volt a kép: az áldozatok vére a kitárt karú Krisztust ábrázoló mozaikpadlón...

A jeruzsálemi kereszténység ma talán nincs ilyen közvetlen életveszélynek kitéve, ám a palesztinok jogfosztottságának ismeretében mély értelműek az imaheti programfüzetnek ezek a sorai: „Hallgasd meg a szent városért, Jeruzsálemért elmondott imáinkat. Vess véget szenvedéseinek, és tedd újra egészsé. Tedd megint otthonoddá, a béke városává és minden nép világosságává.”

A jeruzsálemi keresztények többsége izraeli megszállás alatt vagy menekültként él. Ezért szerepel a város egyházi vezetőinek imájában a palesztinok és izraeliek közötti ellen-

ségeskedésre is utalva ilyen kérés: „Imádkozunk a menekültekért, akik e miatt a konfliktus miatt szóródtak szét a világban.” A Lutheránus Világszövetség elnöke, *Munib Younan* szentföldi püspök maga is menekült családból származik, így nem csoda, hogy szinte minden alkalmat megragad, hogy szót emeljen az arab keresztények érdekében.

A kicsi, de élni akaró szentföldi evangélikus egyháznak számos gyülekezete van Jeruzsálemben, Rámalláhbán, Gázában és máshol, sőt óvodákat és iskolákat is működtetnek. A imahétre kiadott füzetből pedig arról értesülünk, hogy milyen testvéri módon összetartanak a jeruzsálemi keresztény egyházak. Ezért is erőt adhat a liturgikus imádság visszatérő sora: „Jeruzsálem gyülekezeteivel együtt könyörögjünk az Úrhoz”.

Jeruzsálem több mint egy város. Azt a szent helyet jelképezi, ahova minden ember vágyódik. *Dsida Jenő* megrendítő versében, a megalázott magyarsággal való, feltétel nélküli sorsvállalását megszólaltató *Psalms Hungaricusban* olvashatók a következő sorok: „Mérgek kígyó legyen eledelünk, / ha téged elfeledünk, / ó, Jeruzsálem! / Nyelvünkön izzó vasszeget / verjenek át, / mikor nem téged emleget, / ó Jeruzsálem! / Rotthadjon el lábunk-kezünk, / mikor on hozzád hűtlenek leszünk, / ó, Jeruzsálem, Jeruzsálem!”

A metafora átvezet minket egy harmadik Jeruzsálembe, amelyről az *Újszövetség* költői szakaszai szólnak.

A *Zsidókhoz írt levélben* az eljövendő Jeruzsálemről olvasunk, amelynek főpapja Jézus, aki megnyitotta a mennyei szentély kapuját (Zsid 12,22). Ez az az „eljövendő város” (Zsid 13,14), amelyet a hívó ember keres. A *Jelenések könyvének* egyik látomása szerint pedig a szent város, az új Jeruzsálem úgy száll alá a mennyből, mint egy férje számára felkészített menyasszony (Jel 21,2). E város ura, az élő Isten *„letöröl minden könnyet a szemükről, és halál sem lesz többé, sem gyász, sem jajkiáltás, sem fájdalom”* (Jel 21,4).

A bibliai Jeruzsálem, bár „a nagy király városa” (Zsolt 48,3) volt, gyakran cserélt gazdát, és sok feszültség forrása volt. A mai Jeruzsálem fájdalommal megosztott, és sok szenvedést is ismer. Csak a harmadik Jeruzsálemben szűnnek majd meg az ellentétek és az indulatok. Ott már valóban béke lesz. Isten lesz minden mindenekben.

Az imahétben azt a vágyunkat fogalmazzuk meg, hogy egykor majd ez lesz a mi osztatlan és közös városunk. Jeruzsálem, Jeruzsálem!

Fabiny Tamás püspök Északi Egyházkerület

Jegyzetlapok

(Napló 2011)

Január. Az ünnep harangjai elnémultak; a hajnal mély csendjében az ablakhoz álltunk, s a múlt időben az életre és a halálra gondoltunk. Iszonyú és csodálatos volt az előző évem. Mit akarok még? A magam dolgai már nem érdekelnek, inkább gyerekeim jövője izgat. E kis ország sorsa. Mi az élet értelme? A kristálytisztaság! Az örök kérdések és feleletek mögött közös értelem sugárzik. Már nem hiszek semmi másban. Emelt fővel viselem a világ ostromát. Imával, kéréssel mondom: Vegyél karjaidba, idő, úsztass végtelen óceánodban, és hagyj ott sziklák között az örvényes part közelében.

Éjszakai olvasmány. Mindennap egy-két oldal a Bibliából. Az apámtól kapott öreg, kopott könyvből. Csak úgy taláломra fölítve valahol és – régi szokás szerint – az ujjammal követve az ódon szépségű sorokat. A mélyrétegei ennek a csodálatos műnek mindig titokzatosak és szívszorítóak. Itt nem az apostolok, az emberek beszélnek, hanem Isten mondja millió év alatt megfogalmazott üzenetét.

Megdönthetetlen emlékek. Újabb fájó-szép könyv a halálon túlról. A négy éve eltávozott *Sütő Andrásról* az Officina ’96 Kiadó jelentetett meg igényes életrajzi albumot. A 20. század erdélyi magyar irodalmának jeles alkotóját újból nyomon követhetjük, színes és fekete-fehér fotók idézik fel a sokáig veszélyek közelében kanyargó életutat. Pusztakamarásról indulunk, az egyszerű szülőháztól, hallgatva az édesanya történeteit. Azután a kisiskolást kísérjük; ott vagyunk a híres nagyenyedi kollégiumban... Látjuk a mindig loholó újságírórt, a szerkesztőt... 1970-et írunk: megjelenik az *Anyám könnyű álmot ígér*; 1986-ban bemutatják Budapesten az *Advent a Hargitán* című színművét. Három évre rá kitör a romániai forradalom, majd márciusban Sütő elveszti egyik szemét. Új, összegző drámák születnek; szállóigévé válik mondata: „Maradtam, aki voltam.” Maradt a magyar irodalom egyik legnagyobb vigasza. Mind a határon belüli, mind az azon kívüli magyarságnak üzent reményszavakkal.

A virágárus. Az üzletben a régi, kedves hölgy. Valami különös közösség tagja: hajában kis kendő, mellette bibliai válogatás. Sokáig nézegetem, mi is legyen az egy szál virág a szépen becsomagolt könyv mellé. Rózsa, de milyen színű? Fizetéskor most is beszélgetünk. „Milyen volt a mai forgalom?” – kérdezem. „Néhány szegény szerelmes” – feleli hűvös egyszerűséggel. „Fiatalok?” – folytatom a faggatást. „A tegnapi nap jó volt” – csukja be a pénztárfiókot. „Négy temetés! Az egyik a város szépfíúja.” És ábrándosan néz maga elé elkomoruló arccal.

Kései ajándék. A posta zsúfolt rak táraiban kallódott, aztán végül megérkezett a dunántúli kedves barát csomagja. Saját öntésű gyertyák, aszalt gyümölcsök illatoznak a hosszú papírdobozban. Mézeskalács fenyők, házikók, harangok, csillagok ragyognak. Aki beleszippant az édes, fehér szegélyes, végtelen türelemmel elkészített remeklésekbe, boldogan látja: vannak még, akik őrzik őseink ügyes kezét és türelmét. „Nem is mester a mézeskalácsos, hanem poéta – írta

Mikszáth A fekete városban. – Hangukatot ébreszt, mosolyt fakaszt az ajakakon, elpirulásra kényszeríti az arcokat a süteményeivel.” Egy kicsit mi is újra gyerekké változtunk, töprengtünk, mivel is tudnánk viszonzani a távol élő barát figyelmességét.

Csillagüzenet. Rokonok, barátok emlékeztek tavaly novemberben az egy éve elhunyt *Lossonczy Tamásra*. A Párizsi Kék Szalonban újra megcsodálhattuk a jeles festőt: túl a századik évén is fáradhatatlanul lobogott teremtmő képzelete! Sokan idézték utolsó beszélgetését: „A festő meghal, elfelejtik. Azután eltelik egy idő, és egyszer csak felfedezik. A felfedező művészettörténésznek óriási érdemei vannak. Persze az már egy más festő lesz: másként értik, másként értelmezik. És talán ez így helyes. Akár igen, akár nem, ilyen a világ.” Egy biztos, szüntelen munkálkodása, pályatársai iránti szeretete, a legapróbb részletekre is kiterjedő érdeklődése a világ iránt örök példa marad a fiatalok számára.

Gyász. Az ezermester meghalt. Öreg volt már, álmában érte a jó halál. Most üres és elárvult a környék, a hosszú utca, ahol naponta végigsétált, hogy figyeljen és javítson. Mert egész élete az észrevétlen jobbítás volt. Fölszedte a letört ágakat, az eldobott szemetet, lépcsők mozgó tégláit rögzítette, olcsón vállalt favágást, drótkerítés-javítást. Legjobban azért a gyerekeknek hiányzik: mindig volt nála zacskóban csokoládés-mogyorós cukorka, abból vehettek néhány szemet, s szaladtak tovább vidám hangoskodással.

Pihenő szemek. Éjjel keveset pihenek. Álmodom néha, újakat és visszatérő gyötrő régieket. Azt a másikat, a napalit, egyre többször látom. Villamon, autóbuzson, tereken és könyvtárakban, templomokban és színháztermekben. Leülnek az emberek, és behunyják a szemüket. Pihentetik fáradt arcukat. Iszonyatosan elcsigázott az ország. Reményvesztett a nemzet!

Keresők. Mindig messze keresik Istent. Hatalmas dolgokban, a mindenség legtávolabbi csillagán a legnagyobb távcső segítségével. Pedig az egészen kis dolgokban van, a jelentéktelenekben, az örökké tartó pillanatokban. Emlékszem a régi decemberi éjjelre, mikor egy hónap után hazatértem Varsóból. Fáradtan jöttem át a téren, repülőtéren átvirrasztott két éjszaka után, hatalmas hátizsákot cipelve. Hirtelen megpillantottam a távoli erkélyablakból kiszűrődő fényt, azután anyám integető kezét! És megvillant a világ, megenyhült a téli hideg is: ez az a perc, mikor egyszerű és tiszta lett minden. Fölénk hajol Isten. És tudjuk azt is, elmondhatatlan csoda ez. Több mint hit és tagadás. Talán nincs is erre szavunk, csak a szelíd némaság.

Téli szélvihar. Néha jólesik kiállni a viharba, fedetlen fővel, kigombolt kabátban. Várni a jeges szél ostorcspását, farkasszemet nézni az elsötétülő éggel. Érezni, hogy Valaki kezében tartja a világot, tenyerével óvja a csillaggyertyák millióit, a kisvárosokat, az apró falvakat a behavazott völgyekben.

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

Üstökös az orgona felett

Ostermayer Jeromos emlékére

Az emberiség történelmének legnevezetesebb üstököse a *Halley-üstökös*. Legutóbb huszonöt esztendeje járt felénk. A jeles eseményre mind a szakemberek, mind az amatőr csillagászok, mind pedig a csillagászat szépségei iránt érdeklődők nagy várakozással készülődtek. A *Neoton familia* elnevezésű popegyüttes még fülbemászó slágert is komponált a kométa visszatérésének tiszteletére.

Mindez azt mutatja, hogy 1986-ra talán megváltozott az üstökösökhöz való viszonyulás – feltűnésüket korábban ugyanis rossz előjelnek, háború, éhínség, járványok hírnökének tekintették. A Halley ezt megelőző, 1910-es látogatásakor az akkor ötesztendős *Kulin György* – később országosan ismertté váló csillagász – esetenként elbújt rémületében, mert olyan hírek kaptak szárnyra, hogy a Föld áthalad az égi vándor mérges gázokat, többek között ciánt tartalmazó csónáján, és biztos pusztulás vár az emberiségre.

Ezek a baljós képzetek az ókortól a középkoron át az újkorig meghatározták az üstökösökről kialakult képet. S bár a keresztény vallással összeegyeztethetetlenek a babonás képzetek, az efféle gondolatok nemcsak a széles néprétegek, hanem a középkori uralkodó osztály és az egyházi hierarchia szintjén is mélyen beivódtak a közgondolkodásba.

A Halley periodikus visszatérének egyik középkori lejegyzője *Ostermayer Jeromos* (Hieronymus). Születési dátuma az idő homályába vész, születési helye történészi viták tárgya. A Szinnyei-féle *Magyar írók élete és munkái*, illetve a *Deutsche Biographie* az erdélyi Szeben vármegyében található Nagycsúrt (németül Großscheuern, ma Sura Mare, Románia) említi. Újabb kutatási eredmények ezt kétségbe vonják; Ostermayer életrajzírója, *Lőkös Péter* a népszerű internetes lexikonnak, a *Wikipédiának* e témában folytatott szerkesztői vitájá-

írójának is vannak a könyvtárában olyan kötetek, amelyekre a legféltebb kincseiként tekint. Az egyik ilyen egy Ostermayerhez is kapcsolódó kiadvány. Annak ellenére a féltve őrzött könyvek közt szerepel, hogy fakszimile kiadásról van szó, nem pedig több száz éves relikviáról. Ráadásul a Ceausescu-időszak romániai könyvkiadására jellemző, finoman szólva nem túl jó minőségű papírra, nem kifinomult nyomdatechnikával készült. Hazánkban kuriózum, mégis ezer szállal kötődik hozzánk, evangélikus gyökereinkhez: az 1983-ban németül és románul a bukaresti Musikverlagnál megjelent *Odae Cum Harmoniis* ez a kötet.

Az 1548-as eredetű reprint tartalmazza *Honterus* iskolai énekgyűjteményét, az első magyarországi hangjegyes nyomtatványt, amely harmincét latin énekszöveget és huszonegy négysszólamú egyházzenei kompozíciót foglal magában. Szerkesztője *Astrid Philippi*, valamint napjaink legelismertebb határon túli Honterus-kutatója, *Gernot Nussbacher* brassói levéltáros, muzeológus, történész; az utóbbinak személyes ajánlását és dedikációját is tartalmazza a könyv.

A kötetet a *Régi magyar nyomtatványok 1473–1600 71B Brassó. 1548.* azonosítójú bejegyzése alapján mind nyomtatott, mind a fametszetes formában *Csomasz Tóth Kálmán* vizsgálta a dallamok szempontjából. Honterus szerepét a gyűjtemény összeállításában nem látta egyértelműen bizonyítotttnak, ezért még több, a zenében járatos brassói személy, *Georg Helner*, *Andreas Lucillus*, továbbá az orgonista Ostermayer közreműködésének lehetőségét vetette fel.

Ostermayer nemcsak muzsikusként él a köztudatban. A zene mellett krónikaíróként is számon tartják. A *Chronik des Hieronymus Ostermayer* című, az 1520–1561-es esz-

seket. Mindemellett pedig megismételhetetlen természettudományos jelenségekről közöl adatokat. Ostermayer művében ugyanis nemcsak a Halley-üstökös feltűnéséről írt. (Itt érdemes megjegyezni, hogy e csóvás égi vándor jóval később nyerte az elnevezését, a neves angol csillagász, *Edmond Halley* után, aki megállapította, hogy egy és ugyanazon kométa látszik hetvenhat évenként periodikusan visszatérve.)

A brassói krónikás több látványos csillagászati, légköroptikai és földtani jelenséget jegyzett le. *Farkas Gábor Farkas* (az Országos Széchényi Könyvtár Régi Nyomtatványok Tárának munkatársa) gyűjtése alapján tudjuk, hogy személyesen látott több üstököst, vagy megbízható forrásból tudósított róluk: az 1P/1531 P1, a C/1556 D1, a C/1558 P1 jelű és egy manapság már csak bizonytalanul azonosítható, csak koreai források által megerősített 1549-es üstökösről van szó. A bibliai párhuzam miatt fontos szívárványokat (1536, 1549), illetve a felsőlégkörben lebegő kristályokon megtörő fény okozta halojelenséget, úgynevezett melléknapokat és a Napot övező érintő íveket említ (1536, 1546, 1561), valamint egy 1550. október 2-án éjjel 2-kor Brassóban látható jelenséget, melynek mi voltát ma már nem lehet megállapítani. Talán fényes meteor vagy a Nap halojelenségeivel rokon, de az éjszakai égen a Holdat övező halo lehetett.

A *Vasárnapi Hírek* 1910. május 29-i száma a Halley-megfigyelés kapcsán említi az Ostermayer által feljegyzett 1531-es földrengést, melyet 1880-ban a neves geológus, *Koch Antal* az *Orvos-Természettudományi Értesítőben*, *Az erdélyi földrengések összeállításában* megerősít: „Brassóban erős f. rengést éreztek.”

Ostermayer Jeromos négyszázötven esztendeje, 1561-ben Brassóban hunyt el. Fia, *Ostermayer György* (*Georgius*, *Georg*) lépett örökébe,

ban megjegyzi, hogy ez valójában a bajorországi Scheyern városa. A Deutsche National Bibliothek regisztere alapján a 15. század utolsó esztendejében született, de a legtöbb forrás nemhogy hónapot vagy napot, még pontos évet sem ad meg. Ne feledjük, ekkor még a kötelezően előírt anyakönyvezés korszaka előtt járunk.

Brassó város tanácsa a zenei tehetséggel megáldott Ostermayert 1530 adventjének első vasárnapjától az ekkor már evangélikus Fekete-templom orgonistájaként alkalmazta. Mint minden bibliofilnek, e sorok

tendőket felölelő, német nyelvű mű Szinnyei leírása alapján „*krónika, melyet az eredetiből 1796. Deutsch János rektor másoltatott* Benkő József számára s melyből az 1540. és 1541. úgy az 1551. események hiányzanak, ebből adatott ki és különösen azért nevezetes, mert az egykorú brassói eseményeket mint szemtanú írta le (...). Ezen történetet Hedjesch folytatta 1562–1570.”

A krónika a Magyar Királyság és az önálló Erdélyi Fejedelemség, Brassó városa, az erdélyi szászok és az erdélyi reformáció vonatkozásában tartalmaz ma már forrásértékű feljegyzé-

ugyancsak orgonistaként folytatva apja mesterségét az erdélyi városban, utóbb német földön, Tübingenben. Életére vonatkozó – nagyon szerény – adatokat gróf *Apponyi Sándor Hungaricájában*, az 1782-es sorszám alatt találunk.

Akit mélyebben érdekel az üstökösmegfigyelő orgonista személye, bele-beleolvasna krónikájába, annak ajánljuk a *Lőkös Péter* előszavával a Kriterion Kiadó gondozásában 2005-ben megjelent kiadást (*Erdélyi krónika 1520–1570 – Dácia rövid története 1143–1571*).

■ REZSABEK NÁNDOR

BEMUTATKOZNAK A NYUGATI (DUNÁNTÚLI) EGYHÁZKERÜLET PÜSPÖKJELÖLTJEI

► Köztudomású, hogy a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke, *Ittész János* június 18-án nyugalomba vonul. Az utódjául ajánlott lelkészek közül ketten vállalták a jelölést. Az egyházkerületi jelölőbizottság január 8-án hozta nyilvánosságra a két püspökjelölt nevét a Révfülöpön megtartott rendkívüli egyházkerületi közgyűlésen. *Bencze András* és *Szemerei János* – betűrendben közölt – bemutatkozását az alábbiakban közöljük. A választást a kerület gyülekezeteinek március 17–27. között kell lebonyolítaniuk. Az új püspök beiktatására június 25-én Győrött kerül sor.

Bencze András

„A vadállatokat inkább ösztökéljétek, hogy sírommá váljanak, és semmit ne hagyjanak meg testemből, nehogy halottként bárkinek terhére legyek.”

Ignatios levele a rómaiaknak

Szeretett Testvéreim a Jézus Krisztusban!

Bemutatkozásomat Antiókha második püspökének, *Ignatiosnak* a szavaival kezdem, aki leveleiben biznyságot tesz a püspöki szolgálat Jézustól kapott küldetéséről, és akinek leveleiben a püspöki, presbiteri, diakónusi tisztség egysége, egymásra épülése is hangsúlyt kap. Egyházszervezeti modellje mellett inkább példa számomra az Ignatiosban élő vágy, hogy sem életében, sem halálában Krisztust el ne takarja.

Családom

Budapesten születtem 1960. november 5-én, négygyermekes család harmadik gyermekeként. Ha áldásokról emlékezem meg, ha nem is ezer ízig, ám három nemzedékre visszalátok, és hálával fedezem fel magamban és testvéreimben szüleim, nagyszüleim örökségét. A lelkeszi hivatást is, mint példát és életformát, tőlük kaptam. A Biblia-olvasás, az imádság, a vendégszeretet és az alázattal ékesített elkötelezettség példái ők számunkra.

Hálás vagyok Istennek, hogy ifjúkori élményeimet újra átélhetem feleségem és gyermekeim körében. 1988-ban kötöttünk házasságot *Varga Tímeával*. Feleségem tanító. Iskolai munkája mellett hitoktatóként szolgál gyülekezetünkben. Gyermekeink közül *Réka* gyógyszerészhallgató, *Veronika* tanítóképzőbe jár Budapesten, *Anna Rebeka* idén a gimnázium 9. osztályát végzi.

Nemcsak egyéni életemben, hanem szolgálatomban is meghatározó számomra a család. Ezért köszönetet mondok az Úrnak, hogy elhívatóm erősítik és gazdagítják gyermekeink, és hogy a *Házas Hétvége* lelkeségi mozgalmon keresztül felelősséggel közösen tapasztaltuk meg a Lélek egybeszerkesztő erejét.

Gyülekezet

Isten háza népébe hívott engem keresztségemben, és ezt a konfirmációban is megerősítette. Így vált családom mellett családommá mindenkor gyülekezetem. Hálás vagyok Istennek azért, mert Lélekkel megáldott emberekkel vett körül ebben a tágabb családban is. Ők tudatosságot, gondolkodó, gyakorlati keresztyéniséget adtak példá-

ul. A kelenföldi gyülekezet mellett a fóti kántorképző tanfolyam volt lelki formálódásom helye.

Székesfehérvárra kerülve *Nagy Tibor* elődöm áldott munkájára építve a gyülekezeti alkalmak mellett házi bibliaórákat is szerveztünk. Ebben az időben ugyanis nem volt a

gyülekezetnek saját otthona. Ma a tisztségviselőkhöz kívül sokan vesznek részt aktívan és kreatívan a gyülekezet életében. Az elmúlt években öt fiatal kapott elhívást a lelkeszi szolgálatra. A hittanórákon kívül tíz közösség működik a gyülekezetben.

A szórványmunka is megerősödött. Az elmúlt huszonhat évben felépítettük gyülekezeti házunkat, templomunk teljesen megújult, orgonát építettünk, létrehoztuk az Egymásért Élni Alapítványt, amely jelentős szociális munkát végez, és családi napközit indítottunk el. Tizenöt éve negyedévente kiadjuk gyülekezeti körlevelünket. Testvéri kapcsolatot ápolunk a finnországi és a németországi testvérgyülekezeteinkkel.

Ezek a szolgálatok szükségyszerűen erősítik a gyülekezeti közösséget, és csak úgy működhetnek, ha Krisztustól kapott hivatással, egymás iránti szeretettel dolgozunk, tudva, hogy eszközök vagyunk Isten országának építésében.

Elhívás

Ha visszatekintek lelkeszi indulásomra, csakugyan arra kaptam elhívást, amit a fehérvári gyülekezetben próbálunk megélni: jó Jézus körül együtt lenni. A régi elhívás nem változott, a szavak tartalma kapott pontosabb értelmet. Amit régebben kellemesnek, kíváncsnak mondtam – a jót –, azt most inkább üdvösségesnek, jövőre tekintőnek, a valósághoz igazodónak mondanám. Azért ma is hozzátartozik ehhez lehetőség szerint a derű, a vitalitás.

Iskoláimat Budapesten végeztem. A József Attila Gimnáziumban tettem érettségi vizsgát. Az Evangélikus Teológiai Akadémia végzése mellett szereztem középfokú nyelvvizsgát francia nyelvből.

Teológiai évfolyamtársaim körében formálta Isten a hitemet, személyiséget. Magaménak érzem, amit Pál apostolnak így mondott az Úr: „*Elég neked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.*” (2Kor 12,9)

Lelkesszé *dr. Nagy Gyula* püspök avatott 1984 augusztusában. Fiatal lelkészként szerkesztettem az *Evangélikus Élet* ifjúsági rovatát, az egyház-megye ifjúsági, majd missziói előadója voltam. A Magyar Evangélikus Ifjúsági Szövetség (Mevisz) alakuló ülésein vettem részt Budapesten, Szegeden és Székesfehérváron.

Az 1989–90-es tanévben ösztöndíjat nyertem Genfben, ahol egyháztörténeti és újszövetségi előadásokat hallgattam. Hazatérve a zsinat tagja lettem. A második ciklusban a szolgálati bizottság elnöki tisztté is betöltöttem. 2000-től – esperesi szolgálatom miatt – nem vállaltam a zsinati tagságot. Meggyőződéseim ugyanis, hogy nem szabad az egyházban tisztségeket halmazni, hanem a feladatokkal meg kell osztanunk egymás között.

2006-ig egyházmegyénk esperese voltam. Ez a szolgálat érdekes kihívások elé állított, ezen keresztül Isten sok értékes emberrel ajándékozott meg, és megmutatta, hogy ha én tehetetlen vagyok is, őneki nincs lehetetlen. Több, régóta konfliktusos helyzetből mutatott kiutat úgy, hogy közben az egymás iránti szeretetet megőrizte bennünk.

A következő ciklusban nem vállaltam az újbóli jelölést. Úgy véltem, hogy váltott emberekkel lendületesebben működhetnek az egyházmegyék, és láttam, hogy esperesi szolgálatom mellett hátrányt szenved gyülekezeti szolgálatom, elsősorban a személyes lelkigondozás.

A most folyó ciklusban egyházmegyénket képviselem az egyházkerületi közgyűlésben. Az utóbbi másfél évben püspökhelyettesként újból bekapcsolódtam az esperesi tanács munkájába.

Kedves Testvéreim Jézus Krisztusban!

Röviden igyekeztem bemutatkozni, abban a tudatban, hogy nem én végeztem, amit végeztem, hanem Krisztusnak bennem élő Lelke. Egyedül ő tesz alkalmassá minket a szolgálatra. Hogy a püspöki szolgálatra jelöltséget kaptam, az azt a reményt is kelti bennem, hogy minden hibám ellenére meglátszik rajtam a Krisztus dicsősége. Hála legyen ezért Istennek! Őbenne bízva fogadtam el a jelöltséget.

Erős vár a mi Istenünk!

■ BENCZE ANDRÁS

Szemerei János

„*Nem azé, aki akarja, és nem is azé, aki fut, hanem a könyörüelő Istené.*” (Róm 9,16)

Gyökereim

1963-ban születtem a Fejér megyei Lajoskomáromban, egy tízgyermekes család hetedik tagjaként. Édesapám kertész agronómusként dolgozott, édesanyám főállású édesanyaként a nagy családot látta el. Mindketten kántori szolgálatot végeztek a lajoskomáromi gyülekezetben.

Felmenőim között találhatók dunántúli német és magyar ajkú, de alföldi szlovák evangélikusok is.

Tanulmányaim

Általános iskolába szülőfalumban jártam, a középiskolát Székesfehérváron, a Ságvári Endre Gép- és Híradástechnikai Szakközépiskola számítástechnikai tagozatán végeztem. 1982-ban jelentkeztem az Evangélikus Teológiai Akadémiára. Tanulmányaim befejeztével 1987-ben szigorlatoztam.

Családom

1987-ben kötöttem házasságot *Szigethy Enikővel*. Feleségem gyógypedagógus, vak szakos tanár. Jelenleg a dél-dunántúli régióban élő felnőtt vakok és gyengénlátók rehabilitációját segítő Ki-Látás Alapítvány szakmai vezetője. Emellett rész munkaidőben vak és szellemi fogyatékos gyermekek utazó tanáraként dolgozik. Három gyermekünk van: *Márton* (1988) és *Eszter* (1989) Budapesten egyetemista, *Gergő* (1993) pedig Kaposváron középiskolás.

Lelkeszi szolgálatom

Tordas–Gyűrő (1987–1994)
Dr. Nagy Gyula püspök 1987 júliusában ordinált, majd a Fejér megyei Tordasra helyezett segédlelkésznek. Megbízatásom a szomszédos Gyűrő gondozására is kiterjedt. Mindkét gyülekezetben megválasztottak és be is iktattak. A lelkeszi szolgálat mellett bőségesen volt alkalmam beleköszölni a „gyakorlati teológiába” is. Ottlétem ideje alatt renováltuk mindkét gyülekezet templomát, és mindkét parókián komoly korszerűsítési munkákat végeztünk el. A két gyülekezetben eltöltött hét gyönyörű év élményei, emlékei folyamatosan kísérnek.

Kaposvár (1994-től)

1994-ben a kaposvári evangélikusok meghívására a somogyi megyeszékhelyre kerültem lelkésznek. Fizikai és lelki építkezést egyszerre kellett végezni. Első feladatuk egy közösségi élet gyakorlására alkalmas gyülekezeti házat kellett kialakítanunk, ami a gyülekezetnek a templomépítés óta dédelgetett terve volt. A ré-

gi parókia átalakításával és egy új lelkészlakás létesítésével sikerült kiépíteni egy kedves gyülekezeti központot, amelyet azóta gyermekek, énekkarok, bibliaórák és ifjak csoportjai népesítenek be. A lelkész igazi örömét az adja, amikor a rábízottak megértene és megéreznek valamit Isten sze-

retetéből. Ezért nagy öröm számomra, hogy gyülekezetünkben három fiatal tanul az Evangélikus Hittudományi Egyetemen, egy negyedik pedig most készül felvételizni.

Főiskolai oktatásban

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem és a kaposvári Csonkai Vitéz Mihály Tanítóképző Főiskola közötti megállapodás alapján kihelyezett evangélikus hitoktatóképző szak működött Kaposváron. Ennek a tagozatnak kilenc évig (1994–2003) tanára, tagozatvezetője és egyszemélyi felelőse voltam. A hitoktatójelölteknek bibliai, egyháztörténeti, egyházismereti, rendszeres és gyakorlati teológiai tárgyakat, valamint hitvallási irataink ismeretét tanítottam. Végzőseink valamennyien megállták helyüket az Evangélikus Hittudományi Egyetem professzorai által tartott záróvizsgán. Büszke vagyok arra, hogy ezt a kicsi, vezetésem alatt működő tagozatot a Magyar Akkreditációs Bizottság (MAB) 2001-ben komoly vizsgálat után akkreditálta. Sajnos a tagozat nem volt rentábilis, ezért a képzést 2003-ban megszüntettük.

Esperesi szolgálatom

A Somogy-Zalai Egyházmegye gyülekezetei először 2000-ben választottak esperessé. Székfoglalóban a bizalom erősítését, a tiszta viszonyok kialakítását és a hatékonyabb működés segítségét jelöltem meg kiemelt teendőként.

E szerint élünk. Egyházmegyénkben őszinte kommunikáció és bizalmi légkör van. Sikerült felszámolni a gyülekezeteinkben észlelt összes „beteg” helyzetet. A problémákat nem söpörtük a szőnyeg alá, hanem kezeltük. Úgy ítélem meg, hogy gyülekezeteink hatékonyabb működéséhez is komoly segítséget tudtunk nyújtani. Gyülekezeteink és

lelkészeink a szakmai ismereteket igénylő területeken igénybe vehették az egyházmegye által felkért (és részben finanszírozott) segítőköt, például az adminisztráció, az adóbevallások, valamint a beruházásaik területén.

Gyülekezetcentrikus gondolkodásom szerint az egyházban mindennek a ránk bízott emberekért és velük harmóniában kell történnie. Ezért kényszerültem arra, hogy szót emeljek a liturgiai reform egyoldalúsága és a gyülekezeti tagok érzékenységeinek rendszeres figyelmen kívül hagyása ellen. A 2006-os általános tisztújítás alkalmával egyházmegyénk gyülekezeteinek egyhangú támogatása újabb hat évre esperessé választott. Jelenleg egyházkerületünkben én vagyok az egyetlen esperes, aki második ciklusban, immár tizenegyedik éve végzem ezt a szolgálatot.

A közelmúltban két országos jelentőségű ügy helyes irányba terelésében vállaltam szerepet.

A Szolidaritási Alap bevezetése gyülekezetek tucatjait lehetetlenítette volna el. Egyházmegyénk lelkészeivel közösen egy működőképes, „gyülekezetbarát” megoldást ajánlottunk a törvényalkotók figyelmébe.

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal által kiírt pályázatok ügyében egyházmegyénk elnökségének kezdeményezésével (kerületünk elnökségének és egyházmegyéinek támogatásával) sikerült a zsinaton elérni olyan döntést, amely a nyertes gyülekezeteknek kaput nyitott a pályázatokon elnyert több mint 700 millió forintos pályázati összeg gyülekezeti felhasználására. E nélkül a már elnyert támogatások elvesztek volna!

Országos presbitériumi tagság

Egyházunk legfőbb végrehajtó testületében 2006-tól a kerület lelkeszi képviselőjeként veszek részt. Ebben a szolgálatban közelről látom egyházunk működését, gazdálkodását, döntéshozatali mechanizmusait. Azóta folyamatos rálátásom van minden fontos és aktuális közegyházi ügyre.

További információk

Ha többet szeretne tudni rólam és gondolkodásomról;

ha érdekl, milyen más közegyházi, társadalmi szolgálatokat végeztem;

ha szívesen olvasna publikációimból és ígéhirdetéseimből;

ha kíváncsi püspökjelölti terveimre,

akkor tekintse meg a www.szemereijanos.hu címen elérhető honlapomat.

Tisztelettel:

■ SZEMEREI JÁNOS

V. EVANGÉLIKUS NÉPZENEI TALÁLKOZÓ

„KOSSUTH LOVA...”

BALATONSZÁRSZÓ – EVANGÉLIKUS KONFERENCIA- ÉS MISSZIÓI OTTHON
2011. MÁRCIUS 11–13.

Immáron ötödik alkalommal rendezzük meg a találkozót, melyre várjuk a népdal, népzene és hagyományörzés kedvelőit és művelőit. A találkozó fő témája a katonaélet és a hozzá kapcsolódó népdalok (Kossuth-nóták) és hagyományok megismerése. A gyermekeket népi játszóház és népi hangszerekkel való ismerkedés várja, a programban szerepel majd mesemondó és néprajzkutató is. (A részletes program a későbbiek során megtalálható lesz a Menyegző Értéktörző Egyesület és a balatonszárszói Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthon honlapján.)

Részvételi díjak: felnőtteknek 12 800 Ft, gyermekeknek (3–14 éves korig) 7 000 Ft.
A részvételi díj péntek vacsorától vasárnap ebédig a teljes ellátás és a szállás költségét is tartalmazza.

Jelentkezni a <http://balatonszarszo.lutheran.hu> oldalon keresztül lehet.

Érdeklődni a 06 20 824 3143-as telefonszámon lehet.

Mindenkit szeretettel várunk.

ÖKUMENIKUS IMAHÉT

a Krisztus-hívők
egységéért
2011. január 16–23.

Részletek a Magyar Katolikus Püspöki Konferenciának és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának kiadásában megjelent imafüzet anyagából

Kedves Testvérek!

Minden fontos emberi közösségnek vannak alapelvei, és tudatában van a saját történetének. A Krisztus-hívők közösségének, Krisztus egyetemes egyházának az első nyilvános megjelenése a pünkösdkor Jeruzsálemben létrejött ösgyülekezet. Azok alkották e gyülekezet magját, akik elfogadták Péter apostolnak a Szentlélektől sugallt tanúságtételét arról, „*hogy Úrrá és Krisztussá tette őt az Isten: azt a Jézust, akit ti keresztre feszítettetek*” (ApCsel 2,36b). Akik ennek a beszédnek a hatására megtértek és megkeresztelkedtek, azok alkották az első népes gyülekezetet, az ösegyházat.

Az ösegyház kifejezés nem csak a közösség korára, hanem arra a tekintélyére is utal, amely ma is érvényes a következők szerint. „*Ezek pedig kitartóan részt vettek az apostoli tanításban, a közösségben, a kenyér megtörésében és az imádkozásban.*” (ApCsel 2,42) Ez az egyszerű leírás Krisztus híveinek, tanítványainak a minősített összetartozását hangsúlyozza egy minősített részvétel által. Ez a különleges részvétel azt jelenti, hogy akik Krisztushoz tartoznak, azok egymáshoz is tartoznak. Az összetartozásnak alapja, eszköze és célja a Krisztus ajándékaiban való részesedés.

Részvétel a hiteles, apostolok által megőrzött és megosztott tanításban s ennek alapján részvétel egy anyagi és szellemi, valamint érték- és imaközösségben. Akik pedig így tartoznak egybe, azok Krisztushoz is tartoznak. Ez az egyház lényege, küldetése és nagy ajándéka ma is.

Az emberi társadalom globalizálódása és atomizálódása a maga dialektikus egységében szinte teljes mértékben reménytelen jövőképet fest. Ezzel szemben nekünk a krisztusi hitben és szeretetben, a vele és egymással való egyetemes közösségben lehet bizonyosságunk a megmaradásról és a megváltásról. Ez az egyetemes, időben és örökkévalóságban egyaránt érvényes közösség pedig áldott gyümölcsöket hoz életünk minden területén. A széthulló családok, a bizalmatlan munkahelyi légkör, egy nemzet érdekek mentén történő elherdálása, földrészek és nemzetek közötti feszültségek diadalmaskodása, a természet és a társadalom sóhajtozása mind-mind gyógyulást meríthet abból a közösségből, amelyet Krisztus kegyelme és szeretete határoz meg.

Az ez évi imahét estéin az ösegyház közössége elevenedhet meg, ha együtt figyelünk az apostolok tanítására, és együtt elmélkedjük át, hogyan is történt ez az első pünkösd után. Erő töltötte el a tanítványokat, a Szentlélek ereje. Ezt kell sugároznunk ma is mindenhol, ahol az összetartozók a bűnös gyarlóság miatt széthullanak. Hisszük, hogy Krisztusban való egységünk megélése jótékony hatással lesz magunkra, egyházunkra és nemzetünkre egyaránt, s kihat az európai népek közösségére is, amelynek elnökségét éppen imahetünk napjaiban veszik át országunk vezetői. Az ösegyház tagjaihoz hasonlóan mi se fáradjunk bele a tanításba, az áldozatos közösség gyakorlásába és az imádságba. Ez hozzon áldást az új esztendőben mindannyiunknak.

D. SZEBIK IMRE *nyugalmazott evangélikus püspök, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke*
DR. ERDŐ PÉTER *bíboros, prímás, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke*

Bevezetés az imahét gondolatkörébe

A jeruzsálemi egyház tegnap, ma és holnap

Kétezer évvel ezelőtt Krisztus első tanítványai Jeruzsálemben gyűltek össze, ahol pünkösdkor megtapasztalták a Szentlélek kiadását, és mint Krisztus teste egy egységben élő közösséget alkottak. A keresztények – bármely korban és helyen éltek is mint hívő közösség – ebben az eseményben látták eredetüket, akik arra hívtak, hogy hirdessék: Jézus Krisztus az Úr és a Megváltó. Bár a jeruzsálemi ösegyháznak sok nehézségben volt része – mind külső, mind belső problémákkal küzdöttek –, tagjai kitartottak a hitben, a testvéri közösségben, a kenyér megtörésében és az imádságban.

Könnnyen felfedezhetjük, hogy a szent városban élő első keresztények helyzete hasonló a mai jeruzsálemi egyházéhoz. A jelenlegi közösség sokszor átéli a korai egyház örömet, szomorúságát, igazságtalanságát, egyenlőtlenségét, megosztottságát, de hűséges kitartását is, és felismeri az őskeresztények közötti szélesebb egységet. A mai Jeruzsálem egyházai saját látásukat osztják meg velünk arról, mit jelent egységre törekedni különösen nagy megpróbáltatások között. Megmutatják, hogy az egységre szóló felhívás több a pusztá szónál. Ez elvezet minket abba a várva várt jövőbe, amikor elmozdítjuk a mennyei Jeruzsálem építését.

Valóságérzés is szükséges ahhoz, hogy ezt a látomást valóra váltsuk. Megosztottságunk felelőssége ránk nehezedik, hiszen ez saját cselekedeteink következménye. Imádságainkon is változtatni kell, arra kérve Istent, hogy úgy formáljon át minket, hogy aktívan dolgozhassunk az egységért. Arra már készen állunk, hogy az egységért imádkozzunk, de ez az egység megvalósítása helyett pótcselekvéssé is válhat! Vajon nem mi magunk gátoljuk a Szentlelket? Nem mi vagyunk az egység akadályai? Nem lehet, hogy a mi önhittségünk akadályozza az egység létrejöttét?

Ebben az évben a világ minden egyházába Jeruzsálemből, az anyaegyházból érkezik az egységre szóló felhívás. A Jeruzsálemben élő egyházak – tudatában saját megosztottságuknak és annak, hogy többet kellene tenniük Krisztus testének egységéért – arra hívnak minden keresztényt, hogy újra fedezzék fel azokat az értékeket, amelyek közösséggé formálták az első keresztényeket Jeruzsálemben, ahol kitartóan részt vettek az apostolok tanításában, a testvéri közösségben, a kenyér megtörésében és az imádságban. Ez előtt a kihívás előtt állunk. Jeruzsálem keresztényei arra hívják testvéreiket, hogy ezt az imahetet olyan alkalommá formálják, amelynek során a korai egyház tapasztalatán újul meg az igazi ökumenizmus/ökumené melletti elkötelezettségünk.

Az egység négy eleme

A 2011-es egyetemes imahét imádságait a jeruzsálemi keresztények készítették, akik az *Apostolok cselekedeteiből* választották a biblikus mottót: „*Állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában, a közösségben, a kenyér törésében és az imádságban.*” (ApCsel 2,42) Ez a híradás az első jeruzsálemi egyház eredetéhez vezet vissza. Ihletet ad, megújulásra hív, és a hit lényegéhez való visszatérést jelenti. Emlékeztet arra az időre, amikor az egyház még egy volt. Négy elemet látunk, amelyek az első keresztény

közösség ismertetőjelei voltak, és amelyek minden keresztény közösség életében alapvetőek. Először is: az apostolok továbbadták az ígét. Másodszor: a korai hívők fontos ismertetőjele volt a testvéri közösség megélése, amikor egybegyűltek. A korai egyház harmadik ismertetőjele az eucharisztia/úrvacsora ünnepelése, a kenyér megtörése volt. Ekkor emlékeztek arra az új szövetségre, amelyet Jézus szerzett szenvedésével, halálával és feltámadásával.

„...*kitartottak az apostolok tanításában...*”
(ApCsel 2,42)

A negyedik elem a kitartó imádság gyakorlata. Ez a négy elem jelenti az egyház életének és egységének pilléreit.

A Szentföld keresztény közössége kiemelkedően fontosnak tartja ezeket az ismérveket, amikor az egyház egységéért, a világon mindehhez való életképességéért fohászkodik Istenhez. Jeruzsálem keresztényei arra hívják a világot bármely részén élő testvéreiket, hogy csatlakozzanak hozzájuk imádságban, amikor az igazságért, a békéért, a nemzetek boldogulásáért küzdenek.

A nyolc nap témakörei

A nyolc nap témáin keresztül egy hitbéli utazáson vehetünk részt. A felső teremben átélte első élményektől kezdve a korai keresztény közösség megtapasztalja a Szentlélek kiadását, ami képessé teszi őket a hitben és egységben, az imádságban és a cselekedetekben való növekedésre, hogy valóban a feltámadás közösségévé válhassanak. Krisztussal egyesülve legyőznek mindent, ami elválaszt. A jeruzsálemi egyház így maga is a remény jelévé válhat, a mennyei Jeruzsálem előízévé, amely nemcsak egyházaink, hanem minden nép kiengesztelődésére hivatott.

Ezt a hitbéli utazást a Szentlélek irányítja, aki az első keresztényeket eljuttatja az igazság Jézusban való ismeretére. A Lélek sokak ámulatára jelekkel és csodákkal tölti meg az ösegyházat. Amint Jeruzsálem keresztényei ezen az úton járnak, áhítattal gyűlnek össze, hogy Isten ígétét hallgassák az apostolok tanításában, és hitüket testvéri közösségben ünnepeleik a szentségekben és az imádságban. A feltámadás erejével és reményével eltele a közösség a bűn és a halál feletti győzelmet is megünnepli. Ez adhat bátorságot és új látást ahhoz, hogy maga is a megbékélés eszköze lehessen. Ezzel ösztönöznek és hívnak minden embert arra, hogy legyőzzék a megosztottságot és az elnyomó igazságtalanságot.

Az első nap a jeruzsálemi anyaegyház hátterét mutatja be. Világossá teszi a máig tartó folyamatoságot. Emlékeztet az ösegyház bátorságára, az igazságról való merész tanúságtételre. Ma is ugyanígy kell tennünk az igazságért Jeruzsálemben és a világ többi részén.

A második nap emlékeztet arra, hogy a pünkösdkor létrejött közösség sokféle em-

berből állt, csakúgy, ahogy a mai Jeruzsálemben is mindenféle keresztény hagyomány képviselteti magát. Ma az a feladatunk, hogy egy nagyobb, látható egységet hozzunk létre a különbségeink és hagyományaink tiszteletben tartásával.

A harmadik nap az egység első lényeges elemére, az apostolok tanításában megszólaló Isten ígéjére tekint. A jeruzsálemi egyház emlékeztet arra, hogy bármilyen is megosztottságunk, ezek a tanítások arra biztatnak, hogy szeretettel forduljunk egymás felé, és hűségesek legyünk az egy testhez, amely az egyház.

A negyedik nap az egység második kifejeződését, a javakban való közös osztozást hangsúlyozza. Ahogy az első keresztényeknek minde-
nük közös volt, a jeruzsálemi keresztények arra hívnak minden keresztény testvért, hogy örömmel és nagylelkűen osszák meg javaikat és terheiket egymással, hogy senki ne szenvedjen hiányt semmiben.

Az ötödik nap az egység harmadik eleméről beszél, a kenyér megtöréséről, ami reménységben egyesít minket. Egységünk túlmutat a liturgikus úrvacsorai közösségen. Etikai üzenete is van, mégpedig az életmódunkra és az emberek egymáshoz való viszonyulására nézve. A jeruzsálemi egyház arra ösztönzi a keresztényeket, hogy ma is legyenek egyek a kenyér megtörésében, mert a megosztott egyház nem tud hitelesen szólni az igazságosság és a béke kérdéséről.

A hatodik nap az egység negyedik ismérté-
mutatja be, amely szerint Jeruzsálem egyházával együtt az imádsággal töltött időből nyerhetünk erőt. Az Úrtól tanult imádság kimondot-
tan arra hív mindannyiunkat itt, Jeruzsálemben és szerte a világon – gyengéket és hatalmasokat –, hogy együtt dolgozzunk az igazságosságért, a békéért és az egységért, hogy minél előbb eljőjjön Isten országa.

A hetedik nap az egység lényegére mutat, amint a jeruzsálemi egyház örömmel hirdeti a feltámadást, miközben még a kereszt fájdal-
mát hordozza. Jézus feltámadása a mai jeruzsálemi keresztények számára is reményt és erőt ad, amely képessé teszi őket arra, hogy tanúskodásukban kitartóak legyenek, és a szabadságért és a békéért dolgozzanak a Béke Városában.

A nyolcadik nap zárja a hitbéli utazást, amikor a jeruzsálemi keresztények a békéltetés tágabb szolgálatára hívnak. Még ha a keresztények maguk között elérik is az egységet, munkájuk nem ér véget, mert mindenkivel ki kell békülniük. Jeruzsálem összefüggésében ez Izraelt és Palesztinát jelenti. Más közösségekben a keresztényeknek az a dolguk, hogy saját környezetükben keressék az igazságosságot és a megbékélést.

Témaköreink nemcsak az első keresztények történetére emlékeztetnek, hanem a mai Jeruzsálem keresztényeinek tapasztalatát is hordozzák. Mindannyiunkat az elé a kérdés elé állítanak, hogy vajon mi hogyan élhetjük meg ezeket a tapasztalatokat a saját, helyi keresztény közösségeinkben. A nyolc nap során Jeruzsálem keresztényei hívnak, hogy hirdessük és tanúsítsuk, hogy az egység – az apostolok tanításához és testvéri közösségéhez való teljes hűségben, a kenyér megtörésében és az imádságokban – képessé tesz bennünket arra, hogy együttesen legyőzzük a gonoszot, nemcsak Jeruzsálemben, de az egész világon.

A NYOLC NAP

1. nap

A jeruzsálemi egyház

- Jóel 2,21–27; 3,1–5: „Azután kiárasztom majd lelkemet minden emberre...”
- Zsolt 46: „A Seregek Ura velünk van...”
- ApCsel 2,1–12: „Amikor pedig eljött a pünkösd napja...”
- Jn 14,15–21: „Az igazság Lelkét, akit a világ nem kaphat meg...”

A keresztyének egységéért tartott ez évi ima-heti utazásunk anyaszentegyházunk történe-tének kezdetével, Jeruzsálemből indul pünkösd napján. A hét fő témája így hangzik: *„Ezek pe-dig kitartóan részt vettek az apostoli tanítás-ban, a közösségben, a kenyér megtörésében és az imádkozásban.”* Azokról van szó, akik az el-ső jeruzsálemi gyülekezetet jelentik, amely pün-kösd napján született, amikor a Szószóló, az igazság Lelke leszállt az első hívőkre úgy, amint azt Isten ígerte Jóel prófétán keresztül és úgy is, ahogyan Jézus ígerte a szenvedését és ha-lálát megelőző éjszakán. Mindazok, akik az el-ső pünkösd jelenlétében élnek, azok az első je-ruzsálemi egyházzal és annak vezetőjével, Szent Jakabbal is közösséget vállalnak. Ez az egyház mindannyiunk anyaszentegyháza. Ez a folytonosság a keresztyén egység ragyogó ké-pe, amelyért ezen a héten imádkozunk.

Egy ősi keleti hagyomány szerint az egyház folyamatossága a jeruzsálemi első keresztyén közösséggel való kapcsolatot is jelenti. A jeru-zsálemi egyház az apostoli korban összekapcso-lódott a mennyei Jeruzsálem egyházával, amely innentől kezdve minden keresztyén gyüleke-zet ősképe. A jeruzsálemi egyházzal való foly-tonos kapcsolat jele, hogy minden egyház hú-ségesen ragaszkodik az első keresztyén közös-ség ismérveihz, az apostolok tanításához és kö-zösségéhez, a kenyér megtöréséhez és az imádsághoz.

Jeruzsálem mai egyháza folyamatos kapcso-latban él az apostoli kor jeruzsálemi egyházá-val, különös tekintettel az igazságról szóló ál-doztatós tanúságtételén keresztül. Az evangé-liumról való bizonyágtétele, valamint az egyenlőtlenség és az igazságtalanság elleni küzdelme arra emlékeztet bennünket, hogy a keresztyén egységért elmondott imádság elvá-laszthatatlan a békéért és igazságosságáért va-ló imádságtól.

Imádság

Mindenható és kegyelmes Istenünk! Az első ke-resztyéneket hatalmas erővel gyűjtötted össze Jeruzsálem városában, hogy a Szentlélek segít-ségével ellenálljanak a Római Birodalom földi hatalmának. Engedd, hogy a jeruzsálemi gyülekezethez hasonlóan mi is bátran együtt legyünk a bizonyágtételben, a béke és kiengesz-telődés jó hírének megélésében, szemben a mindenkori egyenlőtlenséggel és igazságtal-lansággal. Jézus Krisztus nevében imádko-zunk, aki megszabadít bennünket a bűn és a halál fogságából.

2. nap

Sok tag, egy test

- Ézs/Iz 55,1–4: „...jöjjetek a vizekhez...”
- Zsolt 85,8–13: „Mert közel van a szabadulás az istenfélőkhöz...”
- 1Kor 12,12–27: „Hiszen egy Lélek által ... egy testté lettünk a keresztséggel...”
- Jn 15,1–3: „Én vagyok az igazi szőlőtő...”

A jeruzsálemi egyház az apostolok cselekedeteiről szóló könyv szerint modellje annak az egységnek, amelyet mi munkálunk. Mint ilyen, arra emlékeztet bennünket, hogy a keresztyé-nek egységéért mondott imádság nem az egy-formaságért hangzik fel, hiszen az egységet a kezdetektől fogva gazdag különbözőség jelle-mzte. A jeruzsálemi egyház a különbözőségben való egység östípusa és modellje.

Az apostolok cselekedeteiről írott könyvben olvasható pünködsi elbeszélés világossá teszi számukra, hogy azon a napon Jeruzsálemben az akkori mediterrán világnak, sőt még az azon túlinak is minden nyelve és kultúrája képvisel-ve volt. Azok az emberek, akik a maguk külön-böző nyelven hallották az evangéliumot, akik Péter prédikációja során bűnbánatban, a víz ke-resztségében és a Szentlélek kiáradásában köz-zel kerültek egymáshoz, sokfélék voltak. Vagy – amint később Szent Pál apostol írja –: „*Hi-szen mindnyájan egy testté lettünk a keresztsé-gel, akár zsidók, akár görögök, akár rabszolgák, akár szabadok, és mindannyiunkat egy Lélek itatott át.*” (1Kor12,13) Nem a hasonlóan gon-dolkodók, az azonos kultúrájú és nyelvű em-berek uniformizált közösségét alkották, akik egyesek voltak az apostolok tanításában és közös-ségében, hanem egy sokféleségben gazdag közösség, ahol a különbözőség könnyen ellen-ségeskedésbe fordulhatott. Ez történt a helle-nista és a zsidó keresztyének között a görög öz-vegyasszonyok figyelmen kívül hagyásakor, amiről Szent Lukács evangélista beszámol az ApCsel 6,1-ben. És mégis! A jeruzsálemi egy-ház egységben maradt önmagával és a feltáma-dott Úrral, aki így szól: „*Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők: aki énben nem marad, és én őbenne, az terem sok gyümölcsöt...*” (Jn15,5)

Gazdagító sokszínűség/különbözőség jellem-zi az egyházat az ősi Jeruzsálemtől kezdve a mai napig, amint az a világban bárhol megjelenik. Ez Jeruzsálemben könnyen ellenségeskedésben törhet ki, amit az ellenséges politikai klíma is elősegít. Amint az első jeruzsálemi egyház, a jeruzsálemi keresztyének ma is arra emlékez-tetnek bennünket, hogy egy testnek vagyunk sok tagja, egység a különbözőségben. Régi hagyományok arra tanítanak bennünket, hogy még a mennyei Jeruzsálemben is létezik külön-bözőség és egység. Arra emlékeztetnek bennün-ket, hogy a keresztyén egység, amiért mi imádkozunk, mindig megőrzi az alapvető kü-lönbözőségeket.

Imádság

Isten, akitől minden élet származik a maga gaz-dag különbözőségében, te arra hívod egyháza-dat mint Krisztus testét, hogy a szeretetben eggyé váljon. Engedd, hogy igazán megértsük a külön-bözőségben való egységet, hogy arra törekedjünk, hogy együtt prédikáljunk, együtt építsük a te bő-völködő szeretetednek országát. Sose felejtjük életünk közös forrását, Jézus Krisztust. A Lélek egységében ezért imádkozunk!

3. nap

Egységben az apostolok tanítása által

- Ézs/Iz 51,4–8: „...hallgassatok rám, nemzetek!”
- Zsolt 119,105–112: „Lábam előtt mécses a te igéd...”
- Róm 1,15–17: „...szívem szerint kész vagyok az evangéliumot hirdetni...”
- Jn 17,6–19: „Kijelentettem a te nevedet...”

A jeruzsálemi egyház egységét – az apostolok cselekedeteiről írott könyv szerint – az *apos-tolok tanítása* iránti elkötelezettség adta tag-jai nyelvi és kulturális különbözősége ellenére. Az *apostolok tanítása* pedig az Úr Jézus Krisz-tus életéről, tanításáról, szolgálatáról, halálá-ról és feltámadásáról szólt. Ezt a tanítást Szent Pál apostol egyszerűen „evangéliumnak” neve-zi. Az apostolok tanításának klasszikus példá-ja Szent Péter apostol jeruzsálemi prédikáció-ja pünkösd napján. Jóel prófétára való hivatko-zással összekapcsolja az egyházat Isten népé-nek bibliai történetével. Elbeszélése, amelybe bennünket is bevon, az egyház születésével kez-dődik.

A különbözőségek ellenére Isten igéje össze-gyűjt és egyesít bennünket. Az *apostolok taní-tása* és a *jó hír* a maga teljességében állt min-den különbözőség ellenére az első jeruzsálemi egyház középpontjában. A mai jeruzsálemi ke-resztyének emlékeztetnek bennünket, hogy nem egyszerűen az apostolok tanítása az, ami egyesítette az ősgyülekezetet, hanem a tanítás iránti elkötelezettség is. Ez az elkötelezettség tükröződik abban, ahogy Szent Pál apostol azo-nositja az evangéliumot az „*Isten üdvözítő erejével*” (Róm 1,16).

Ézsaiás próféta arra figyelmeztet bennünket, hogy Isten tanítása elválaszthatatlan Isten „*igazságosságától, amely világosság a népek szá-mára*”. Vagy amint a zsoltáros imádkozik: „*Lá-bam előtt mécses a te igéd, ösvényem világos-sága. Esküszöm és fogadom, hogy megtartom igazságos döntéseidet.*” (Zsolt 119,105–106)

Imádság

Világosság Istene! Köszönetet mondunk az igazság kijelentéséért Jézus Krisztusban, a te élő Igédben, amelyet az apostolok tanításán keresz-tül kaptunk. Szentlelked folytassa megszen-te-lő munkáját rajtunk Fiaid igazságában, hogy ve-le egyesülve növekedhessünk az ige iránti elkö-telezettségben, és együtt szolgálhassuk a te or-szágodat alázatban és szeretetben.

Krisztus nevében imádkozunk. Ámen.

4. nap

Javaink megosztása egységünk jele

- Ézs/Iz 58,6–10: „Oszd meg kenyeredet az éhe-zővel...”
- Zsolt 37,1–11: „Bízzál az Úrban, és tégy jót...”
- ApCsel 4,32–37: „...mindenük közös volt.”
- Mt 6,25–34: „...keressétek először Isten orszá-gát...”

A jeruzsálemi apostoli egyházzal való kapcso-lat folytonosságának jele az apostolok tanítá-sához és közösségéhez, a kenyér megtöréséhez és az imádsághoz való hűség. A mai jeruzsále-mi egyház azonban ennek az elkötelezettsé-gnek a gyakorlati következményére, javaink önzetlen megosztására is emlékeztet bennün-ket. Az apostolok cselekedeteiről írott könyv-ben egyszerűen ezt olvassuk: „*Mindazok pedig, akik hittek, együtt voltak, és mindenük közös volt. Vagyonukat és javaikat eladták, szétoz-tották mindenkinek: ahogyan éppen szükség volt rá.*” (ApCsel 2,44–45) A mai napra rendelt ige összekapcsolja a javaknak ezt a radikális meg-osztását a hathatós apostoli bizonyágtétellel, amellyel tanúságot tettek Krisztus feltámadá-sáról, és „*nagy kegyelem volt mindannyiukon*”. A késő Római Birodalom egyházüldözői így ad-tak hangot csodálkozásuknak: „Nézzétek, mennyire szeretik egymást!”

A javaknak ez az önzetlen megosztása ma is jellemzi a jeruzsálemi keresztyének életét. Ez az egyik jele annak, hogy fenntartják a folytonos-ságot az első keresztyénekkel. Ez fontos jel és kihívás minden egyház számára. Ez kapcsolja össze a keresztyén közösség igehirdetését, az eu-charisztia, az úrvacsora ünneplését, a gyüleke-zet közösségét a mindenkire vonatkozó egyen-lősséggel és a mindenkinek járó igazságossággal. A javaknak ez a megosztása tanúságtétel az Úr Jézus feltámadásáról és jele az apostoli, jeruzsá-lemi egyházzal való folytonosságnak, de jele a mi egységünknek is.

Sokféleképpen történhet a javak megosztá-sa. Az apostoli egyházban ennek olyan radiká-lis formája valósult meg, hogy senki nem ma-radt szükségben.

Beszélhetünk még egymás terheinek, küz-delmeinek, fájdalmainak és szenvedéseinek közös hordozásáról is. Ugyanakkor egymás örö-mében, sikereiben, áldásaiban és gyógyulása-iban is osztozhatunk. Tudunk az egyes elkü-lö-nülő egyházi hagyományok ajándékainak és meglátásainak megosztásáról is. Ezeket neve-zzük a lelki ajándékok ökumenikus „cseréjének”. Javaink ily nagylelkű megosztása az apostolok tanításához és közösségéhez való ragaszkodá-sunk gyakorlati következménye, valamint a ke-resztyének egységéért mondott imádságaink gyümölcse.

Imádság

Igazságosság Istene! A te ajándékozó kedved ha-tártalan. Megköszönjük, hogy megadod, ami-re szükségünk van, hogy táplálsz, ruházol, és hajlékot adsz nekünk. Óvj meg bennünket az ön-ző kapzsiság bűnétől, és tégy alkalmassá, hogy a szeretet eszközei legyünk azáltal, hogy meg-osztjuk egymással mindazt, amit tőled ka-punk. Mert ezzel is a te nagylelkűségedről és igazságosságodról teszünk bizonyágot. Mint Krisztus követőit vezess bennünket, hogy együtt cselekedjünk ott, ahol szükség van. Ahol csalá-dokat elűznek az otthonaikból. Ahol a sebezhe-tő ember a hatalmaskodó kezétől szenved. Ahol szegénység és munkanélküliség rombolja az életeteket. Jézus nevében imádkozunk a Szent-lélek egységében.

TEMATIKÁJA

„...kitartottak az apostolok tanításában...” (ApCsel 2,42)

5. nap

A kenyér reményteljes megtörése

- 2Móz/Kiv 16,13b–21a: „...ez az a kenyér, amelyet az Úr adott nekik eledeliül...”
- Zsolt 116,12–14; 16–18: „Hálaáldozatot mutatok be neked...”
- 1Kor 11,17–28; 23–26: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre...”
- Jn 6,53–58: „Ez az a kenyér, ami a mennyből szállt alá...”

Az első jeruzsálemi egyháztól kezdve mindmáig a „kenyér megtörése” központi jelentőséggel bírt a keresztények számára. A mai jeruzsálemi keresztények életében a kenyér megtörése hagyományosan a barátságról, a megbocsátásról és a közös elhivatásról beszél. A kenyér ilyen megtörése azt a kihívást jelenti számunkra, hogy keressük az egységet, amely prófétaí erővel tud szólni a megosztott világhoz. Ez az a világ, amely – különböző módokon – mindannyiunkat formál. A kenyér megtörésében a keresztények megújulnak, hogy az egész emberiség számára hirdessék a reménység prófétaí üzenetét.

Ma mi is megtörjük a kenyeret örömteljes és nyitott szívvel. Ugyanakkor az eucharisztia ünneplésének minden alkalmával átéljük megosztottságunk fájdalmát is. A keresztények egységért tartott imahétünk ötödik napján a jeruzsálemi keresztények a felső szobában jönnek össze, azon a helyen, ahol az utolsó vacsora történt. Itt – bár nem ünnepelhetik együtt az eucharisziát, az úrvacsorát – reménységben törik meg a kenyeret.

Ezt a reménységet akkor éljük meg, amikor elégedetlenségünk pusztaságaiban Isten közeledik felénk. A zsidó nép vándorlásának leírása elbeszéli, hogy miképpen válaszol Isten az általa meg szabadított, elégedetlenkedő népnek azzal, hogy megadja nekik mindazt, amire szükségük van – nem többet és nem kevesebbet. A pusztai manna Isten ajándéka, amelyet mi magunktól nem szerezhetünk meg és nem is érthetünk igazán. Ez az a pillanat – miként zsoltárunk ujjongva hirdeti –, amely egyszerűen hálaadásra indít, mert Isten „meglazította köteleinket”.

Szent Pál apostol felismeri, hogy a kenyér megtörése nem egyszerűen az eucharisziának/úrvacsorának az ünneplése, hanem egy eucharisztikus, úrvacsorai közösségnek a létrejötte, ami azt jelenti, hogy Krisztus teste vagyunk a világban. Ez a rövid olvasmány a maga összefüggéseivel (1Kor 10–11) arra emlékeztet, hogy a keresztýén közösségnek hogyan kell élni, nevezetesen: közösségben Krisztussal, törekedve a helyes viselkedésre a nehéz világi környezetben, s a mindennapi életünk valóságát az ő irányítására bízni. A Krisztusra való folyamatos emlékezésben élünk.

Mint a kenyér megtörésének népe, az örök életnek, a teljes életnek a népe vagyunk, amint arra *Szent János evangéliuma* tanít ma bennünket. Az eucharisztia/úrvacsora ünneplése felszólít bennünket, hogy gondolkozzunk el arról, miként tükröződik az élet bőséges ajándéka mindennapi életünkben, reményben és kudarcok közt egyaránt. A napi megpróbáltatások ellenére a jeruzsálemi keresztýének tanúságot tesznek arról, hogy miképpen lehetséges a reménységben való örvendezés.

Imádság

Reménység Istene! Dicsóítunk téged az úrvacsora, az eucharisztia ajándékáért, ahol a Szentlélek által újra és újra találkozunk Fiaddal, Jézus Krisztussal, a mennyből alászálló élő kenyérrel. Bocsásd meg érdemtelenségünket, töredezett életünket, egyenlőtlenségeinket és a megosztottságba való beletörődöttségünket. Urunk, azért imádkozunk, hogy hozd el azt a napot, amikor egész egyházad közösen töri meg a kenyeret. S amíg ezt a napot várjuk, hadd tanuljunk meg újra és újra – az eucharisztia által formált népként – szolgálni a világot. Ezt kérjük Jézus nevében. Ámen.

6. nap

A cselekvésre indító imádság

- Jón 2,1–11: „Az Úrtól jön a szabadulás...”
- Zsolt 67,1–7: „Magasztaljanak a népek, ó, Isten...”
- 1Tim 2,1–8: „...tartsatok könyörgéseket ... minden feljebbvalóért”
- Mt 6,5–15: „...jöjñ el a te országod, legyen meg a te akaratod!”

Az apostoli tanításban, a közösségben és a kenyér megtörésében való elkötelezettség után a jeruzsálemi egyház negyedik tulajdonsága az imaélet. Ma is mindennapos felismerés a jeruzsálemi keresztýének számára – ugyanúgy, mint bárhol máshol –, hogy a hatalom és erő forrására van szükségük. A jeruzsálemi keresztýének mai bizonyágtétele azon helyzetek mélyebb megértésére hív bennünket, amelyekkel szembesülünk az egyenlőtlenség és igazságtalanság állapotában. A keresztýéneket mindezekben az imádság erősíti meg a közös misszióra.

Jónás számára az intenzív imádkozás a cet gyomrából való drámai szabadulást eredményezte. Imádsága szívből és bűnbánatból fakadt, amiért el akarta kerülni Isten akaratát. Elhagyta az Úr prófétaí meghívását, és ez reménytelen helyzetbe sodorta. S ebben a helyzetben Isten meghallgatta imádságát, és felszabadította a küldetés betöltésére. A zsoltár szerint azért kell imádkoznunk, hogy Isten ragyogtassa ránk orcáját – nemcsak a mi javunkra, hanem az ő uralmának elterjedése érdekében – „minden nép között”.

Az apostoli egyház emlékeztet bennünket, hogy az imádság része a világ javát szolgáló missziónak és prófétaságnak. *Pál apostolnak Timóteushoz írt levele* szerint különösen is imádkoznunk kell azokért, akiknek hatalmuk van a világban, hogy békében és méltóságban éljünk. Különböző társadalmaink, országaink egységért imádkozunk, sőt az egész emberiség Istenben való egységéért. A Krisztusban való egységünkért mondott imádság az egész világot eléri.

Az imádságnak ez a dinamizmusa az Úr tanítványainak adott tanításában gyökerezik. *Máté evangéliumából* ma azt halljuk, hogy az imádság titkos hatalom. E hatalom lényege nem a külsőségekben, hanem abban áll, hogy alázatosan az Úr elé járulunk. Jézus tanítását a *Miatyánk* foglalja össze. Amikor ezt együtt imádkozzuk, akkor mint az Atya akaratát kereső nép az ő országát munkáljuk itt a földön.. Ez az imádság a megbocsátás és a megbékélés gyakorlására hív mindannyiunkat.

Imádság

Atyánk és Istenünk! Örömmel köszönjük meg neked, hogy mindig, mindenhol és minden kultúrában vannak és voltak olyanok, akik imádsággal fordulnak hozzád. Mindenekfölött köszönjük Fiadnak, Jézus Krisztusnak a példáját és tanítását, aki arra hívott minket, hogy imádságban várjuk az ő országának eljövetelét. Taníts bennünket jobban imádkozni. Taníts bennünket együtt imádkozni, hogy mindig felismerjük vezetésedet és bátorításodat örömünkben és bánatunkban a Szentlélek ereje által. Ámen.

7. nap

Élet feltámadáshitben

- Ézs/Iz 60,1–3; 18–22: „Isten szabadítását nevezed köfalaidnak, és dicséretét kapuidnak...”
- Zsolt 118,1; 5–17: „Nem halok meg, hanem élek...”
- Róm 6,1–11: „...eltemetkeztünk vele a halálba, hogy ... új életben járjunk”
- Mt 28,1–10: „Jézus így szólt hozzájuk: Ne féljetek!”

Az első keresztýének elkötelezettsége az apostoli tanítás, a közösség, a kenyér megtörése és az imádság iránt a feltámadott Jézus élő hatalma miatt volt lehetséges. Ez a hatalom most is él, és a mai jeruzsálemi keresztýének erről tesznek tanúságot. Bármilyen nehézségben találják is magukat, hitük által tudják, hogy minden megújul Jézus valós feltámadása által.

A feltámadás fénye és reménysége minden átalakít. Amint Ézsaiás/Izaiás próféta hirdeti: ez a sötétségnek a világosságba való átalakulása, minden nép megvilágosodása. A feltámadás ereje Jeruzsálemből, az Úr szenvedésének helyéről árad ki, s ez minden népet áthat. Ebben az új életben megszűnik az erőszak, s mindenki biztonságra talál a megváltásban és a dicséretmondásban.

A zsoltár szavaival a kereszténység központi élményét, a halálból az életbe fordulást ünnepelhetjük. Ez az Isten állhatatos szeretetének megtartó jele. A halál rémületétől az új élet felé fordulás minden keresztýént meghatározó valóság. Mert – amint Szent Pál apostol tanítja – a kereszténységben eltemetkeztünk Krisztussal, és vele együtt fel is támadtunk. Meghaltunk Krisztussal, és élünk vele, hogy osztozzunk az ő feltámadott életében. Ezért másként látjuk a világot: együttérzéssel, türelemmel, szeretettel és reménységgel. Hiszen Krisztusban a jelen szenvedéseivel nem fejeződik be történetünk. Még megosztottságban élő keresztýenyekként is tudjuk, hogy a bennünket összekapcsoló kereszttség – a feltámadás fényében megvalósuló keresztthordozás.

A keresztény evangélium szerint ez a feltámadás nem egy eszme vagy elgondolás. Ez egy térben és időben történő eseményben gyökerezik. Erről a mélyen megrendítő eseményről hallottunk az evangéliumban. A feltámadott Úr Jeruzsálemből küldi köszöntését tanítványainak évszázadokon keresztül. S minket arra hív, hogy félelem nélkül kövessük. Ő előttünk jár.

Imádság

Istenünk, özvegyek, árvák és idegenek védelmezője! Abban a világban, amelyben sokan reménységet adj az emberiségnek és megújulást a földnek. Erősítsd és egyesítsd továbbra is egyházadat abban a küzdelemben, amelyet a halál erőivel szemben folytat abban a világban, ahol a teremtés és az emberiség elleni erőszak homályosítja el az általad felajánlott új élet reménységét. Ezt kérjük a feltámadott Úr nevében, az ő Lelke erejével. Ámen.

8. nap

Meghívás a kiengesztelődés szolgálatára

- 1Móz/Ter 33,1–4: „Ézsau eléje futott, megölelte... és sírtak.”
- Zsolt 96,1–13: „Mondjátok el a népeknek, hogy király az Úr!”
- 2Kor 5,17–21: „...és reánk bízta a békéltetés ígését.”
- Mt 5,21–26: „...békülj ki előbb atyádfiával, s csak azután térj vissza.”

Az elmúlt hét imádságai különleges utazásra vittek bennünket. A Szentírás vezetésével visszatértünk keresztýén gyökereinkhez, a jeruzsálemi apostoli egyházhoz. Megvizsgáltuk elkötelezettségünket az apostolok tanításához, a közösséghez, a kenyér megtöréséhez és az imádsághoz. Az *Apostolok cselekedeteiben* leírt ideális keresztýén közösség tanulmányozása után visszatérünk saját világunkba, a megosztottság, elégedetlenség, kiábrándulás és igazságtalanság valóságába. Ennél a pontnál a jeruzsálemi egyház egy kérdést intéz hozzánk. Mire kaptunk meghívást itt és most, az egyetemes imahét végén?

A jeruzsálemi keresztýének a következő választ ajánlják számunkra. Arra kaptunk meghívást mindenekelőtt, hogy szolgáljuk a megbékélést, a kiengesztelődést. Ez a felhívás a megbékélés különböző szintjeit mutatja az összetett/bonyolult megosztottsággal szemben. A keresztýén egységért imádkozunk, vagyis azért, hogy az egyház a gyógyulás jele és eszköze lehessen a politikai, strukturális szétszakadozottság/megosztottság és igazságtalanság miatti fájdalmakban. A békés és igazságos együttélés jele és eszköze legyen a zsidók, keresztýének és muszlimok között. Egymás növekvő megértésének jele és eszköze legyen a hívők és nem hívők között A kiengesztelődésre szóló felhívásnak meg kell jelennie a személyes és családi életünkben is.

Jákób és Ézsau testvérek, de elidegenedtek egymástól. Ugyanakkor megbékélésük akkor történik, amikor a konfliktus további mélyülése lett volna várható. Találkozásukkor az együtt síró fivérek félreteszik az erőszakot és a haragot.

Keresztýén és emberi egységünk felismerése Isten színe előtt a zsoltár szavához vezet bennünket, ami a világot szerető igazságossággal kormányzó Urat dicséri. Krisztusban Isten megbékéltet minden népet önmagával. Ennek leírásakor Szent Pál apostol a kiengesztelődés megélését mint új teremtetést ünnepli. A megbékélésre szóló felhívás azt jelenti, hogy engedjük, hogy Isten hatalma mindent újjáteremtsen bennünk.

Tudjuk, hogy ez a jó hír arra hív, hogy megváltoztassuk életünket. Amint Jézus – *Máté evangéliuma* szerint – megpróbál bennünket, nem mehetünk az oltárhoz felajánlásainkkal mindaddig, amíg tudjuk, hogy felelősök vagyunk a megosztottságért és igazságtalanságért. A keresztýének egységére szóló felhívás egyúttal felhívás a kiengesztelődésre. És a felhívás a kiengesztelődésre felhívás a cselekvésre – olykor olyan cselekvésre, amely kiközkent bennünket a megszokott egyházi tevékenységünkéből.

Imádság

Békesség Ura! Köszönjük, hogy elküldted Fiadat, Jézust, hogy kiengesztelj önmagaddal. Add nekünk kegyelmedet, hogy a megbékélés hathatós szolgái legyünk egyházainkban. Ily módon segíts nekünk, hogy szolgálhassuk a népek közötti megbékélést, különös tekintettel a Szentföldön – azon a helyen, ahol lerombolod a népeket elválasztó falakat, és mindenkit egyg tészel Jézus testében, aki a szenvedés hegyén áldozta önmagát. Tölts el bennünket egymás iránti szeretettel. Egységünk szolgálja azt a kiengesztelődést, amely kedves előtted az egész teremtés számára. Ezt kérjük a Lélek erejében. Ámen.

Az ökumenikus élet Jeruzsálemben

Jeruzsálemből Jézus kiküldte tanítványait, hogy tanúi legyenek „a föld végső határáig” (Ap-Csel 1,8). Küldetésük során sokféle nyelvvel és gazdag civilizációval találkoztak, és ezeken a nyelveken kezdték hirdetni az evangéliumot, ünnepelni az eucharisziát, az úrvacsorát. Ennek következményeként a keresztény élet és a liturgia sokféle arcra és kifejezésre tett szert, amelyek gazdagítják és kiegészítik egymást.

Ezek a keresztény hagyományok és gyülekezetek a kezdetektől fogva együtt kívántak élni Jeruzsálemben a helyi egyházzal, az ősgyülekezet jeruzsálemi utódaival. Érezték annak szükségességét, hogy abban az országban, ahol a megváltás története, Jézus szenvedése, halála és feltámadása kibontakozott, legyen egy imádkozó és szolgáló közösség. Ily módon a je-

ruzsálemi egyház a sokféle keleti és nyugati keresztény hagyomány gazdagságának jelképévé lett. Minden látogatót, zarándokot, aki Jeruzsálemben érkezik, elsősorban arra bátorítanak, hogy fedezze fel e különböző, gazdag hagyományokat.

Sajnos a történelem folyamán ez a gyönyörű sokféleség a megosztottság forrásává is vált. Ez a nyilvánvaló megosztottság Jeruzsálemben még fájdalmasabb, mint máshol, hiszen ez az a hely, ahol Jézus azért imádkozott, hogy a tanítványok „egyek legyenek” (Jn 17,21). Ez az a hely, ahol azért halt meg, hogy egybegyűjtse Isten gyermekeit, akik „szétszórattak” (Jn 11,52), és ahol az első pünkösöd megtörtént.

Ugyanakkor el kell mondanunk, hogy az egyház szakadása nem Jeruzsálemben történt. A megosztott egyház felekezetei telepedtek le Jeruzsálemben. Ennek az a következménye, hogy minden egyház – a világ bármely pontján éljen is – valamilyen részben felelős a jeruzsálemi egyház megosztottságáért, és ezért arra is hivatott, hogy a helyi egyházzal együtt munkálkodjon annak egységén.

Jeruzsálemben ma tizenhárom püspöki egyház szolgál. A görög ortodox egyház, a római katolikus egyház, az örmény apostoli egyház,

a szír ortodox egyház, a kopt ortodox egyház, az etióp ortodox egyház, a görög katolikus egyház, a maronita katolikus egyház, a szír katolikus egyház, az örmény katolikus egyház, a káld katolikus egyház, a püspöki evangéliumi egyház és az evangélikus egyház. Ezek mellett jelentős számú egyéb egyház és keresztény közösség van jelen Jeruzsálemben és a Szentföldön, mint például a presbiteriánus, a református, a baptista, az evangéliumi és a pünkösdi.

Palesztinában és Izraelben a keresztények száma 150–200 ezer között van, ami a teljes népesség mindössze egy-két százaléka. Ezen keresztények nagy többsége arab anyanyelvű palesztin, de néhány gyülekezetben léteznek héberül beszélő hívő csoportok is, amelyek a kereszténység jelenlétét kívánják tanúsítani az izraeli társadalomban. Ezek mellett léteznek az úgynevezett messiási gyülekezetek, amelyek négy-öt ezer embert jelentenek. Őket azonban általában nem számolják a keresztények közé.

Jeruzsálem ökumenikus kapcsolatainak terén VI. Pál pápa szentföldi látogatása 1964 januárjában mérföldkövet jelentett. Jeruzsálemi találkozója a konstantinápolyi *Athenagorás* patriarchával és a jeruzsálemi *Benedictos* patriarchával új korszak kezdetét jelezte az egyházak közötti kapcsolatban. Ettől kezdve a helyi kapcsolatok is új irányba mozdultak.

A következő fontos állomás az első Palesztin intifáda (felkelés) alatt történt a nyolcvanas évek vége felé. A bizonytalanság, erőszak, szenvedés és halál közepette az egyházak vezetői elkezdtek közösen gondolkodni azon, hogy mi az üzenetük, és mi a teendőjük. Elhatározták, hogy közös üzeneteket és nyilatkozatokat adnak ki, és közös kezdeményezéseket indítanak az igazság és a tartós béke érdekében.

Azóta a jeruzsálemi egyházi vezetők minden év húsvétján és karácsonyán közös üzenetet adnak ki, valamint néhány különleges alkalommal is közös nyilatkozattal jelennek meg a többi egyház és a világ előtt.

Két nyilatkozat külön is említést érdemel. 1994 novemberében a tizenhárom egyház közös memorandumot írt alá Jeruzsálem fontosságáról a keresztény közösségek számára. Attól az időtől kezdve rendszeresen találkoznak, szinte minden hónapban. Ugyanerről a témáról egy második nyilatkozatot is aláírtak 2006 szeptemberében. 1999 decemberében a betlehemi Jászol téren a harmadik évezred küszöbén tartott közös ökumenikus zarándoklat alkalmával a tizenhárom egyház vezetői és a világ minden tájáról odasereglett hívei énekelve, Isten ígétjét olvasva és együtt imádkozva töltöttek el egy délutánt.

A helyi egyházak közötti növekvő együttműködésnek, valamint a helyi egyházak és a világ más pontjain élő egyházak szoros kapcsolatának újabb kifejeződése a Jeruzsálemi Felekezetközi Centrum létrehozása 2006-ban. A helyi egyházak, az Egyházak Világtanácsa (EVT) és az Egyházak Közép-keleti Tanácsa együttműködésével létrejött intézmény értékes eszköz az ökumenikus növekedés szolgálatában.

Az úgynevezett *ökumenikus kísérő programot* 2002-ben kezdeményezték Palesztinában

és Izraelben a helyi egyházak az EVT-vel karöltve. Ez a program a világ minden tájáról származó önkénteseket foglalkoztat azzal a céllal, hogy az izraeliekkel, a palesztinokkal együttműködve enyhítsék a konfliktus következményeit, és mellettük legyenek a konkrét konfrontációk alkalmával. Ez a kezdeményezés fontos új eszközt jelent a szolidaritás erő-

A jeruzsálemi egyházi vezetők imája

Mennyi Atyánk, hálát adunk neked, és dicserünk téged, hogy egyszülött Fiadat adtad nekünk. Betlehemi születése, a Szentföldön elvégzett szolgálata, halála a kereszten, feltámadása és mennybemenetele mind drága ajándék nekünk. Azért jött, hogy ezt a földet és világot megváltsa. Mint a békefejedelem jött.

Hálát adunk neked minden egyházért és minden gyülekezetért világszerte, amelyek ma velünk imádkoznak a békéért. A mi városunknak és országunknak nagy szüksége van a békére. A te kifürkészhetetlen titokzatosságodban és mindenki iránti szereteteden engedd, hogy a megváltás és béke hatalma minden kulturális és vallási határon felülemelkedjen, és töltsd meg szolgálóidnak szívét, legyenek izraeliek vagy palesztinok vagy bármilyen vallás követői. Küldj nekünk olyan politikai vezetőket, akik odaszánják életüket a rájuk bízottak igazságos békéjéért.

Tedd őket elég bátrakká, hogy kézjegyükkel szentesítsék azt a békét, amely véget vet a megszállásnak, ezáltal biztosítsák a palesztinok szabadságát, ezzel szerezzenek biztonságot az izraelieknek, és felszabadítsanak minket mindenfajta félelem alól. Adj nekünk vezetőket, akik megértik városod szentségét, és megnyitják azt mindenki előtt. Palesztinok előtt, izraeliek előtt és az egész világ előtt.

Azon a földön, amelyet te tettél szentté, szabadíts meg mindannyiunkat a gyűlölködésnek és a gyilkosságnak bűneitől. Szabadíts meg az izraeliek és palesztinok szívét ettől a bűntől. Adj szabadságot Gáza népének, amely vég nélküli megpróbáltatásban és rettegésben él.

Benned bízunk, mennyei Atyánk. Hisszük, hogy te jó vagy, és hisszük, hogy a te jóságod legyőzi a háború gonoszságát és a gyűlölködést földünkön. Várjuk áldásodat, különösen a gyermekeken, a fiatalokon, hogy a konfliktusok miatti félelmüket és aggodalmukat felváltsa a békesség öröme és boldogsága. Imádkozunk az idősökért is, a fogyatékosokért, az ő jólétükért és azért, amivel ők tudnak hozzájárulni ennek a földnek a jövőjéhez.

Végül pedig imádkozunk a menekültekért, akik e miatt a konfliktus miatt szóródtak szét a világban. Istenünk, adj a politikusoknak és a kormányoknak világszerte bölcsességet és bátorságot, hogy megtalálják a megfelelő megoldást számukra. Mind ezt Jézus nevében kérjük. Ámen.

sítésében. Erősíti a kapcsolatokat a Szentföldön belül és mindazokkal az országokkal, ahonnan az önkéntesek érkeznek.

Sok más, nem hivatalos ökumenikus csoport is létezik Jeruzsálemben. Egyik közülük a Barátok Ökumenikus Köre, amely havonta egyszer találkozik. Ők azok, akik már negyven éve koordinálják Jeruzsálemben az egyetemes

imahetet. Az egyházak életében ez a hét mindig különleges eseménynek számít.

A vallások közötti párbeszédnek Jeruzsálemben – amelyet a zsidók, a keresztények és a muszlimok is szent városnak tartanak – szintén messzire ható ökumenikus hatása van a különböző egyházak tagjainak köszönhetően, akik nagyon szorosan együttműködnek ebben a dialógusban. E dialógus teremti meg annak lehetőségét, hogy a múltbeli nézeteltéréseket és ellentmondásokat legyőzzék, és egy új, közös nyelvet találjanak, amellyel képesek a kölcsönös tisztelet hangján az egy evangéliumi üzenetről tanúskodni.

A Palesztinában és Izraelben élő hívők széles rétegei számára az ökumenizmus a mindennapi élet része. Állandó tapasztalatuk, hogy életükben a szolidaritás és az együttműködés alapvető fontosságú, hiszen kisebbségben élnek a másik két monoteista vallás híveinek rengetegében. A keresztény iskolák, intézmények és mozgalmak spontán módon, határokon átívelve is együttműködnek. Közös istentiszteletet tartanak, és közösen tesznek biznyságot Urukrol. A vegyes házasságok általánosan elfogadott valósággá váltak, és szinte minden családban megtalálhatóak. Ennek következményeként egy bizonytalan és konfliktusokkal terhes szituációban is osztoznak egymás örömeiben és bánatában.

Ezzel a lelkülettel érintkeznek muszlim testvéreikkel, akikkel közös nyelvet beszélnek, ugyanabban a kultúrában élnek, egyazon történelem részesei, és akikkel együtt hivatottak egy jobb közös jövő felépítésére. A muszlim és a zsidó hívőkkel készek együttműködni a dialógus módjainak, a konfliktus igazságos és tartós rendezésének előkészítésében. (Ebben a konfliktusban túl gyakran használták fel a válásokat és éltek vissza velük.) Az igazi egyház tehát nem a konfliktus része kíván lenni, hanem a megoldásé.

Szintén jelentős, hogy Jeruzsálem egyháza továbbra is olyan politikai klímában él, amely sokban hasonlít az első keresztény közösség életéhez. A palesztin keresztény közösség jelentéktelen kisebbség lett, amely komoly, a jövőjét veszélyeztető kihívásokkal néz szembe, mialatt szabadságra, emberi méltóságra, igazságságra, békességre és biztonságra vágyakozik.

Jeruzsálem keresztényei ilyen körülmények között szölik meg a világ keresztényeit az idej imahétén. Kérik, hogy imádkozzanak velük és értük, hogy a szabadság és méltóság utáni vágyuk beteljesedjen, és véget vethessenek mindenfajta elnyomásnak. Az egyház magáért és a világért imádságban emeli fel hangját Istenhez azzal az elvárással és reménységgel, hogy mi mindannyian egyek legyünk hitünkben, tanúságtételünkben és a szeretetben.

FOTÓK: T. PINTER KÁROLY

Szabadíts ki, kérlek!

Macskám viselkedésén keresztül sokat tanított nekem az Úr.

Egyszer, mikor éppen kicsinyei voltak a cicusomnak, egyszerűen eltűnt. Körbejártam a környéket, még az úttestet is megnéztem, de sehol sem volt. Aggódtam a pár napos picikért, mit csinálók velük az anyjuk nélkül. Hosszas keresés után aztán mintha az ő nyávogására lettem volna figyelmes. Kiderült, hogy a szomszéd néni padlásán rekedt. Besétált a nyitott ajtón, nem számolva azzal, hogy az hamar becsukódik, így órákra ott rekedt. Eltartott egy darabig, mire kiszabadult, hiszen a padlásajtó csak az idős néni családjának riadóztatása után tárult fel újra. Sose felejttem el macskám viselkedését: azt a panaszos nyávogást, amivel könyörgött a szabadulásért, és azt a szövegelést, amit utána produkált.

Gondoltam, tanult a leckéből, viszonylag könnyen megszűnt a ka-landot. Úgy tűnt, igazam van, néhány

Nagyon dühös voltam rá. Büdös dög, miért nem tanulja meg végre a leckét? Már éppen elégszer pórul járt, tudhatná, hogy nem szabad bemenni arra a padlásra! Tudhatná, de nem tudja... Vagy lehet, hogy emlékszik a bezártságra, de a nyitott ajtó olyan hívogatóan áll előtte, hogy nem tud ellenállni a kísértésnek... Így hát újra és újra csapdába esik, és külső segítség nélkül akár ott is pusztulna!

Szidom a macskát, miközben én pontosan ugyanígy viselkedem. Elkövetek bűnöket, melyekben már többször elbuktam, bemerészkedem olyan helyekre, ahol már sokszor pórul jártam. Hívogat, csábít a helyzet, nyílik az ajtó, és tudom, hogy veszélyes, én mégis belépek, és csapdába esem. És semmi mást nem tehetek, mint kiáltok szabadításért.

Az Úr pedig századszorra is meghallja panaszos hangomat, és segítségemre siet. Minden követ mozgat, komoly erőfeszítéseket tesz,

FOTÓ: BODA ZSUZSA

héttel később azonban megint hiába szölongattam a macsekot. Gyanakodva indultam a szomszéd ház felé, és hívó hangomra gyorsan válaszolt is az ismerős, türelmetlen hang. Újabb kiszabadítási hadművelet, hála Istennek, megvan a macska. A sokadik hasonló eset után már azt se tudtam, hogy szabadkozzam a telefonban: „Ne tessék haragudni, de a macska megint...”

■ HULEJ ENIKÓ

hogy kiszabadítson. Reméli, hogy végre megtanultam a leckét. És én tudom, ha legközelebb elbukom, ő akkor is eljön, mert nagyon szeret. Nem élhetek azonban vissza a szeretetével, és nem ringathatom magam abban, hogy az Úr Jézus úgyis megsegít. Okulnom kellene az eddigiekből és résen lenni a „nyitott padlásajtók” láttán...

Segélykiáltás

Egy reggel hatéves fiammal halászni indultam. Nagyon jó fogást csináltunk. Teljesen belemerültem a munkába, amikor a hátam mögött csobbanást hallottam. Hirtelen megfordulva láttam, hogy a fiamat éppen elnyelték a hullámok. Tétovázás nélkül utánaugrottam, lemerültem, és meg tudtam ragadni.

Amikor felbukkantunk, a csónak sehol sem volt. Egészen messze elsodródott, és gyors iramban távolodott tőlünk. Izgalmamban ugyanis elfelejtettem a motort leállítani. Ott tartottam a megmentett fiút a karomban – és mégis el voltunk veszve!

A kilátástalanság elszívta a maradék erőmet.

Mit tehettem egyebet, mint hogy imádkoztam. De így még életemben nem könyörögtem. Valósággal üvöltöttem Istenhez segítségért. És megtörtént a felfoghatatlan: a csónak félkört írt le, és megindult felénk.

Már nem tudom, hogy másztam bele. Utána vettem észre, hogy az egyik kivetett kötél rátekeredett a hajócsavarra meg az evezőlapátra, és ez okozta a csónak megfordulását.

Lehet ilyesmit véletlennek nevezni? Bizonyára nem! Isten maga nyílt bele a helyzetbe, és csodát tett.

► Forrás: Élet és Világosság

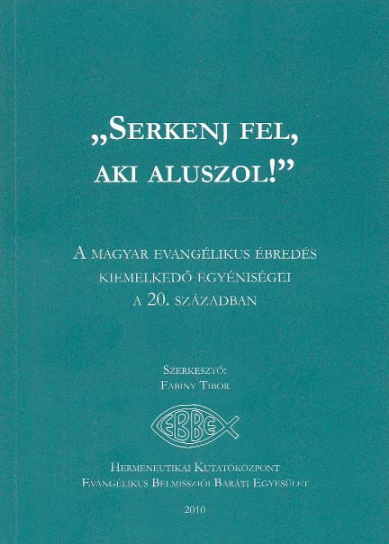
Ébresztő

► **Az Evangelikus Belmissziói Baráti Egyesület (EBBE) 2008–2009-es munkaévében előadás-sorozatot szervezett „Serkenj fel, aki aluszol!” – A magyar evangélikus ébredés kiemelkedő egyéniségei a 20. században címmel. A Hermeneutikai Kutatóközpont és az EBBE tavaly kötetbe gyűjtve adta ki az elhangzott előadásokat. A könyv ajánló szavaival hívjuk fel olvasóink figyelmét a kiadványra.**

Az apostolok cselekedeteiről szóló könyv, az első egyház-, misszió- és ébredéstörténet nem ér véget a 28. fejezettel. A Lélek immár két évezrede írja tovább. Ki tudja, hányadik fejezet mindaz, amiről ez a most könyv formában is megjelent előadás-sorozat bizonyóságot tesz...

A kötet már bibliai címével is – „Serkenj fel, aki aluszol!” (Ef 5,14) – ébresztzeni akar. Rádöbbenteni arra, hogy Urunk a 20. században is csodásan működött olyan apostolain keresztül, akiknek – részben – mi is kortársai lehettünk. Ők soha nem tekintették magukat „kiemelkedő egyéniségeknek”, csupán az első apostolokhoz hasonlóan vallották: „...nem tehetjük, hogy ne mondjuk el azt, amit láttunk és hallottunk...” (ApCsel 4,20)

Ebben az esztendőben ünnepeljük az 1910-ben Edinburgh-ben tartott első világmissziói konferencia centenáriumát. A skót városban John Mott amerikai metodista lelkész meghirdette sürgető programját: „A világ evangelizációja még ebben a nemzedékben!”

Sajnos a 20. század nemcsak a világ evangelizációjáról szólt, hanem rettenetes világégésekről, embertelen és istentelen hatalmak tombolásáról, de összeomlásáról is. De mindeközben Isten hűségesen munkálkodott az övéin keresztül. S mindez nem csupán fakuló emlék, nem múlt idő. Ő ma is ébreszt, életre hív. A misszió-,

az ébredéstörténet napjainkban is folytatódik, mert a feltámadott Krisztus missziói parancsához fűzött ígéret ma is érvényes: „Íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.” (Mt 28,20)

Áldott emlékezetű nagyapám, Gáncs Aladár (1891–1935), a hazai evangélikus ébredés egyik úttörője, aki immár hetvenöt éve előrement, így vallott a megtérésről: „Megtérés az, aminek folytatása van.” Igaz lehet ez az ébredésre nézve is: ébredés az, aminek folytatása van!

Ma is azok áldott magvetéséből élünk, akiknek hűséges szolgálataért ezzel a kötettel is hálát adunk az egyház Urának. Tapasztalhatjuk a Jézus által idézett közmondás igazságát: „...más a vető, és más az arató.” (Jn 4,37)

Adja az ébredés Ura, hogy folytatása legyen az ő odaszánt életüknek!

Adja a misszió Ura, hogy közöttünk, általunk és bennünk is tovább íródjon a magyar evangélikus ébredés története – a 21. században is!

■ GÁNC S PÉTER püspök

„Serkenj fel, aki aluszol!” – A magyar evangélikus ébredés kiemelkedő egyéniségei a 20. században. Szerkesztette Fabiny Tibor. Hermeneutikai Kutatóközpont – Evangelikus Belmissziói Baráti Egyesület, Budapest, 2010. Ára 600 Ft.

ZSIRAI LÁSZLÓ

Cél

Lelkes léptekkel lépkedünk, leltári sorsot hoz az út. Jövönk lábához tehetünk mázas mosolyból koszorút.

Csillag-csillogás, csupa csel. Belülről érik meg a jó – Szívtől lélekig fut a jel, szájtól szívekgig jut a szó.

Szánkó csilingel. Nyugalom terjed a tájon szerteszt. Istennél vár a jutalom, ez szembesíti majd a célt.

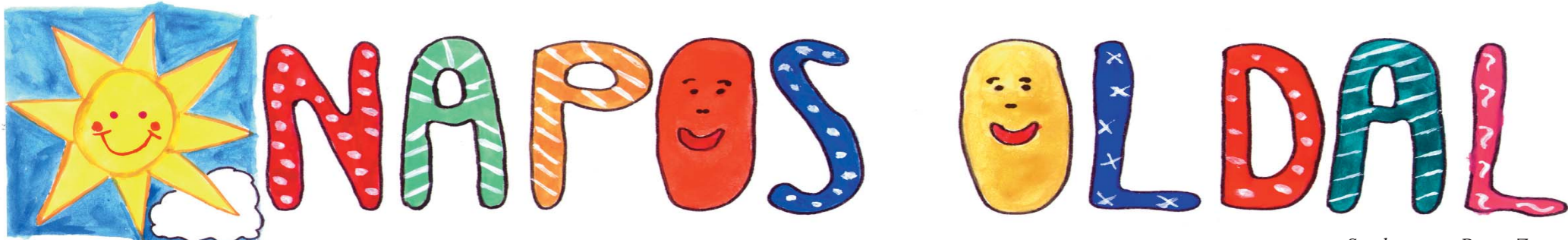
HETI ÚTRAVALÓ

„A törvény Mózes által adatott, a kegyelem és az igazság Jézus Krisztus által jelent meg.” (Jn 1,17)

Vízkereszt ünnepe után a második héten az Útmutató reggeli és heti igéi – mint egy érme két oldala – Isten törvényben és evangéliumban megfogalmazott kijelentéseit hordozzák. Jézus Krisztusban látható Isten akarata, ő kinyilatkoztatta s engedelmesen be is töltötte Átja akaratát e világban. „Jézus Krisztus a láthatatlan Isten képe: minden őaltala és őérte teremtetett, és őbenne áll fenn minden.” (Kol 1,15–17; LK) „Örvendezetek Istennek, minden földek!” (GyLK 718) Krisztus dicsősége megjelent a kánai menyegzőn. „Amikor a násznagy megízlelte a vizet, amely borrá lett,” ezt mondta a vőlegénynek: „...te pedig ekkorra tartogattad a jó bort.” Jézus „így jelentette ki dicsőségét, és tanítványai hittek benne” (Jn 2,9–11). Luther szerint „a víz borrá változtatása azt jelenti, hogy Jézus a törvény értelmét megédesítette. A törvény tehát Krisztust követeli, és hozzá utal, hogy kegyelme a hitben újjászüljön, és igazi jó cselekedetek végzésére képesítsen.” Pál is a képmutatás nélküli szeretet cselekedeteire hív: „Örüljete az örülőkkel (...). A szentekkel vállalatok közösségeikben, gyakoroljátok a vendégszeretetet.” (Róm 12,15.13) És Mózes is a törvény megtartására inti népet; emlékezteti őket a Sínai-hegynél (azaz a Hóreben) történetekre: „A tűz közepéből az Úr beszélt hozzátok. (...) Kijelentette nektek szövetségét, amikor megparancsolta, hogy tartsátok meg a tűz ígét, és felírta azokat két kötéblára.” (5Móz 4,12–13) Jézus Urunk törvényértelmezése eltért a farizeusokétól; a nyugalomnap kalásztépés – tehát munkavégzés – kapcsán így tanított: „A szombat lett az emberért, nem az ember a szombatért; tehát az Emberfia ura a szombatnak is.” (Mk 2,27–28) Ugyanakkor a törvény érvényességét és a válás tilalmát hangsúlyozta; s nemcsak az önigaz farizeusoknak! „A törvényt és a prófétákat Jánosig hirdették, azóta az Isten országának örömhírért hirdetik, és mindenki erőnek erejével törekszik feléje.” (Lk 16,16) Urunk e missziói parancsának ezért mi is engedelmeskedjünk: „...hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek” (Mk 16,15); akár a világias világhálón is! A jeruzsálemi apostoli gyűlésnek a Szentlélek vezetése alatt hozott határozatát a tanítványok levélben vitték el Antióchiába, ahol először nevezték keresztényeknek Jézus követőit: „...hogy tartózkodjatok a bálványáldozati hústól, a vértől, a megfulladt állattól és a parázna-ságtól. (...) Legyetek egészségben!” (ApCsel 15,29) Mivel még nem jött el az ő órája, Jézus csak később és titokban ment fel Jeruzsálembe a lombsátor-ünnepre, ahol némelyek azt mondták róla, hogy jó, de mások szerint „nem az, sőt félrevezeti a népet” (Jn 7,12). Nyilvánosan mi mit mondunk róla? A törvény közvetítőjéről olvassuk: „Ezzel az áldással áldotta meg Izráel fiait Mózes, az Isten embere, mielőtt meghalt. (...) A Sínairól jött az Úr (...). Mennyire szereti népét!” (5Móz 33,1–3) „Eljött hozzánk az üdvösség, / Mely kegyelemből árad...” (lásd EÉ 320,1–6)

■ GARAI ANDRÁS

Szerkesztette: BODA ZSUZSA

Mezei pacsirta

A tavaszi madárvonulás korán, már február második felében megkezdődik, hazatérnek az első nyári ludak, nagy kócsagok, seregélyek. Felcsendül a madárdal is, a kertekben „nyitni kék”-et kiált a széncinege, és a néphit szerint Zsuzsanna napján, február 19-én a nagy legelők felett megszólal, trillázni kezd az első pacsirta. Jó megfigyelés, mert az időjárástól függően akár néhány nappal korábban, máskor kicsit később, de valóban dalolni kezdenek a Dél-Európából hazatért mezei pacsirták.

Észrevehette ezt *Petőfi* is, mert így írt *Pacsirtaszót hallok megint* című versében:

„Pacsirtaszót hallok megint!

Egészen elfeledtem már.

Dalolj, tavasznak hírmondója te,

Dalolj, te kedves kis madár.”

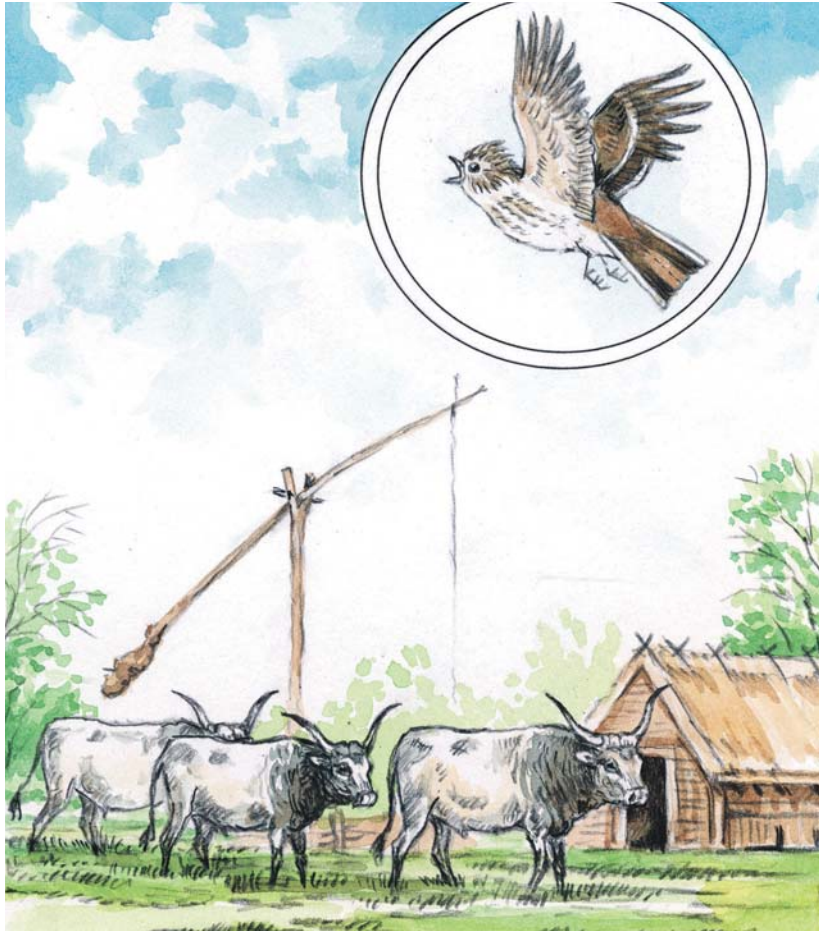
A frissen hazatért pacsirták eleinte többmagukkal járnak a nem egyszer még hófoltokkal tarkított határt, de alig süt ki a nap, enyhül meg a leve-

MESÉLNEK AZ ÁLLATOK

folyamán sok gyommagot fogyasztanak. Szeptemberben laza csapatokba verődnek, és október–novemberben indulnak dél felé.

Valamikor a hatvanas évek elején két fiókát hoztak hozzám. Egyikük már annyira legyengült, hogy nem sikerült megmentenem, a másikat azonban felneveltem. Teljesen szelíd volt, a kezemből evett, és amikor meglátott, rövid trillával üdvözölt. Amikor egy nagy legelőn szabadon engedtem, szerettem volna néhány felvételt készíteni róla. Ebből azonban semmi sem lett. A korábban oly bizalmas madár igazi élőhelyére ke-

RAJZ: BUDAI TIBOR

gő, a hímek máris a magasba emelkednek, és énekelni kezdenek. Később, amikor a tojó a talajon, fűcsomó védelmében épült fészében már a tojásokat melengeti, párja kettőzött szorgalommal énekel, így védi a birtokolt területet. Ha valahol a Kiskunság legelőin felrepült előttem, és énekelni kezdett, tudtam, hogy számomra „tilos” területre léptem.

A madár mindig széllel szemben kel fel, néhány métert némán, meredeken emelkedik, majd énekelve, eleinte nagyobb, majd egyre szűkülő köröket írva általában 60–80, de néha akár 100 méter magasan dalol tovább. Gyakran hosszú ideig trillázik, majd lefelé ereszkedik, és a végén némán, hulló kő módjára száll a fű közé.

A párok évente kétszer, néha háromszor költenek, egyszerre 4–5 fiókát nevelnek. Rovarokkal, főleg hernyókkal táplálják őket, később, az ősz

rúlve teljesen megváltozott. Riadtan szaladt a fűben, szemében félelem csillogott, és amikor fényképezni próbáltam, messzire repült. Sajnáltam, de megértettem. Természetes környezetébe érkezve ösztönösen érezte, hogy az embertől félnie kell, és ha arra a sok százezer pacsirtára gondolok, amelyeket minden ősszel elpusztítanak és inyenckek asztalára tesznek Olaszországban, francia földön és másutt, akkor azt hiszem, sajnos igaza volt.

■ SCHMIDT EGON

Kérdések

1. Mit gondolsz, hány nap alatt kelnek ki a fiókák?
2. Vajon hány naposan hagyják el a fészket?
3. Mikortól tudnak repülni?

(Válaszok: 1. 12–13; 2. 8–10; 3. csak 18-

koroktól)

A tizenkét éves Jézus Jeruzsálemben

József és Mária a húsvéti ünnepekre mindig felment a jeruzsálemi templomba. Abban az évben is ott voltak, amikor Jézus tizenkét éves lett. Hatalmas tömeg volt mindenütt, és ez a sok ember az ünnep elteltével hazafelé ismét megtöltötte az utakat.

Szokás volt, hogy az egy helyről vagy az egy irányból érkezők csapatokban mentek haza. Nem volt akkor még vonat vagy repülő, de még autót sem, így a legtöbben gyalogosan vagy számárháton tették meg a néha több napig tartó utat. A nagyobbacska gyerekek sokszor nem is a szüleikkel mentek, hanem együtt. Játszva, énekelve vidámabban és gyorsabban telt az idő.

Mária és József ezért nem vette észre, hogy Jézus Jeruzsálemben maradt. Már egy napja mentek, amikor elkezdtek őt keresni a rokonok és az ismerősök között. Nagyon megijedtek, amikor kiderült, hogy senki sem látta Jézust. Kétségbeesve siettek hát vissza Jeruzsálembe. Bejárták azokat a helyeket, ahol előzőleg megfordultak, sokakat megkérdeztek, nem látták-e valahol a fiukat. Ahogy teltek az órák, egyre ijedtebbek és szomorúbbak voltak.

Három nap is elmúlt, amikor végre megpillantották őt a templomban. A nagy tudású tanítómesterek körében ült. Hallgatta őket, kérdezett tőlük, de sok mindent ő magyarázott el az írásokkal kapcsolatban. A bölcs és okos tanítók pedig ámulva hallgatták a fiúcskát.

Amikor József és Mária megtalálta őt, és látták, mit csinál, nagyon elcsodálkoztak. Mária sírva kérdezte tőle:

– Gyermekem, miért tetted ezt velünk? Apád és én nagy bánattal kerestünk téged.

Jézus azonban így válaszolt:

– Miért kerestetek engem? Nem tudtátok, hogy az én Atyám házában kell lennem?

József és Mária azonban nem értette a választ. Nem tudták, hogy Jézusnak miért kellene a templomban,

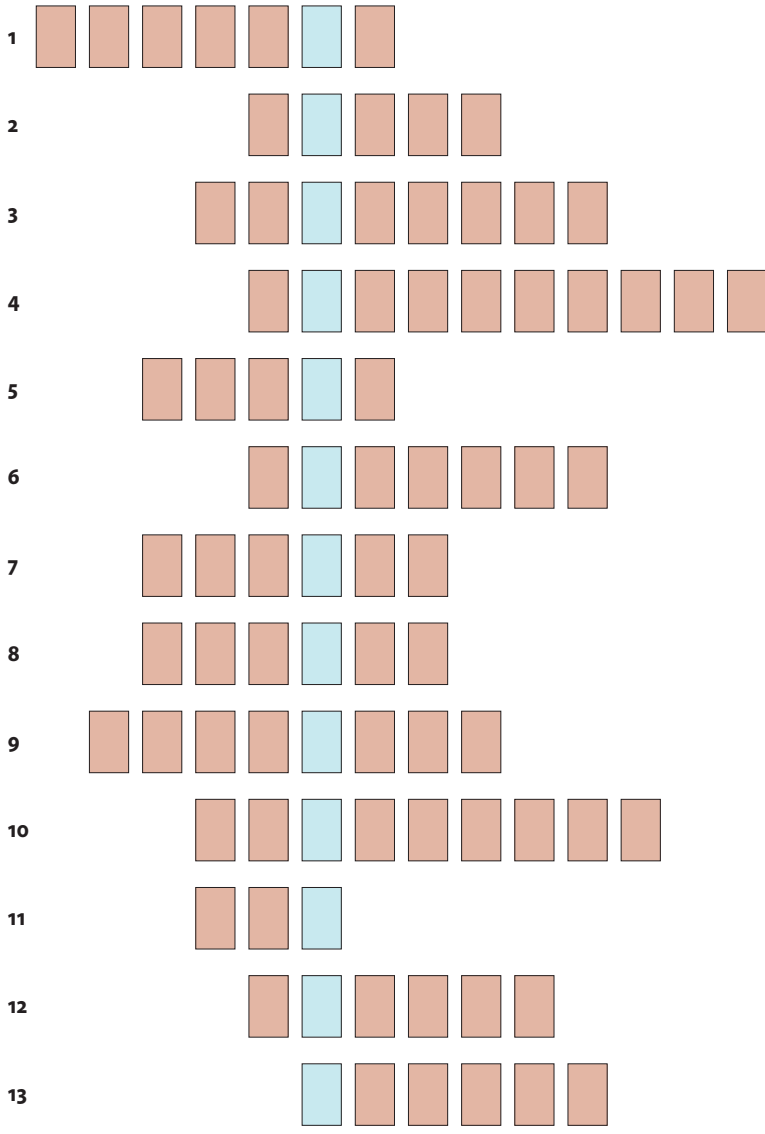
valgis az Isten házában lennie. Viszont nagyon örültek annak, hogy megtalálták a fiukat, és nem volt semmi baja.

Mária azonban nem felejtette el, mit mondott Jézus. Eddig is tudta, hogy különleges gyermeke van, de ezután még inkább ezt gondolta róla.

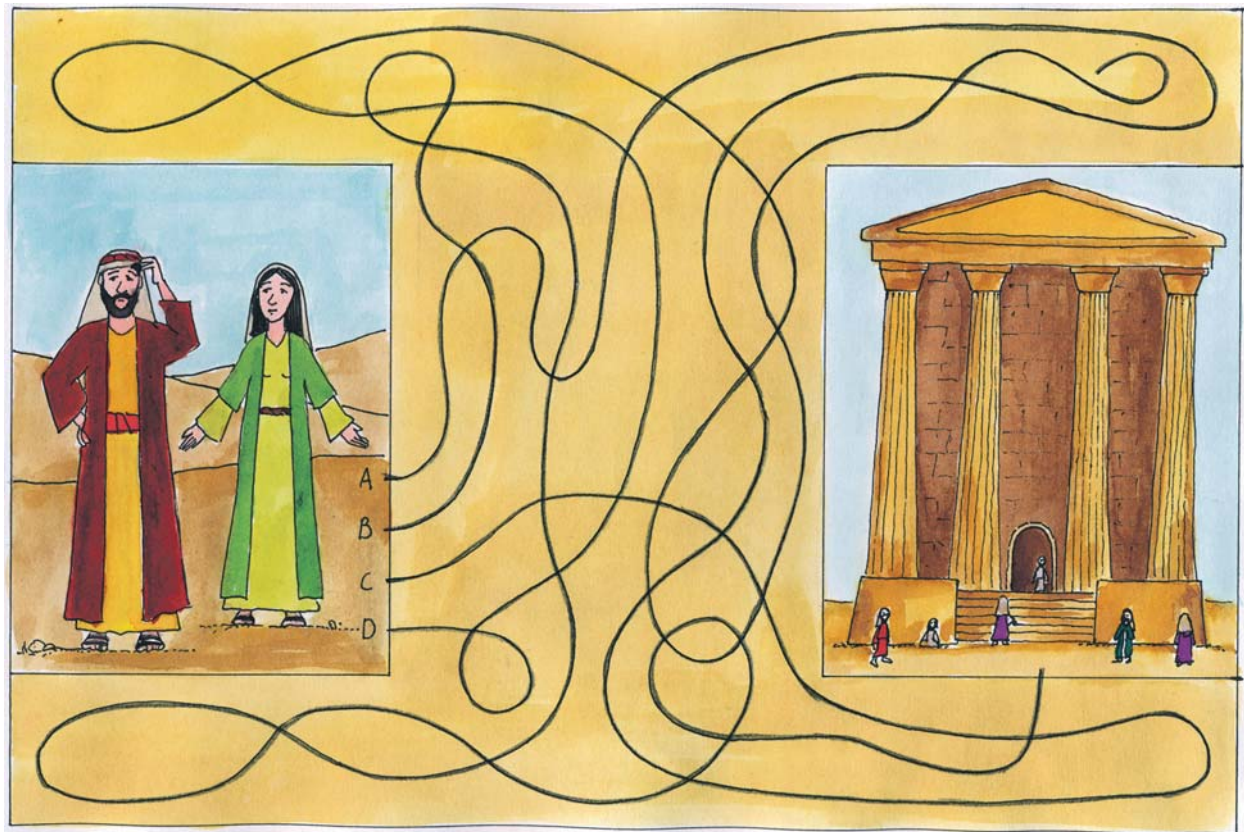
Ezek után Jézus elindult velük haza, Názáretbe.

Oldjátok meg a keresztrejtvényt! Mit gondoltok, miért ez a szó a megfejtés?

1. József, Mária és Jézus ebben a városban lakott.

Melyik úton induljon el József és Mária, hogy megtalálják a jeruzsálemi templomban Jézust?

RAJZ: JENES KATALIN

„Csak eszköz vagyok az Úristen kezében”

Beszélgetés dr. Blatniczky László gyermekorvossal

► Szaktudása, megbízhatósága és precizitása olyanok körében is közismert, akik személyesen nem ismerik őt, vagy nem is érintettek a témában. Az a hír járja róla, hogy a hivatalos munkaidőn kívül, sőt még külföldön is elérhető, és ha másképp nem tud, hát telefonon keresztül próbál segíteni a kis betegeken. Egy orvos, akinek nem szakmája, hanem hivatása van – dr. Blatniczky László gyermekgyógyással, endokrinológussal, az orvostudomány kandidátusával, a Budai Gyermekkórház tizenkét éven át volt főigazgatójával, a Deák téri gyülekezet presbiterével családjáról, hivatásáról és a hitről beszélgettünk.

– Doktor úr apai és anyai ágon egyaránt lelkészcsaládból származik. Mit jelent ez az Ön számára?

– Egy olyan örökséget, amely áldás is, mert a családi háttérrel gyerekkorom óta meghatározta az életemet, pályámat. Anyai ágon az 1800-as évek elejéig visszavezethetően megtalálhatók a családban az evangélikus lelkészek. Az első Stúr Dánielnek hívták. Az utána következő minden generációban lett követője.

Életem és kialakuló mentalitásom egyik legmeghatározóbb személyisége édesanyám testvére, idősebb Kende György volt. Ő jelentette számomra a tántoríthatatlanságot és a megalkuvásnélküliséget. Ő adta számomra a rend szeretetét. Apai ágon körülbelül százötven évre visszamenőleg találunk lelkészeket. Erről az ágról a légyszívúséget, a néha már a navitást súroló, nagyon szeretetteljes vonásokat örökölttem, mindenekelőtt édesapámtól, Blatniczky Jenőtől.

– Ilyen családi háttérrel nem gondolt arra, hogy ön is lelkész legyen?

– A pályaválasztás korszakában önkritikusan be kellett vallanom, hogy nem érzek olyan mély elhivatottságot, amely ebbe az irányba indítana.

– És miért éppen az orvosi pályát választotta?

– Mert ugyanakkor bennem volt az igény, hogy olyan területet találjak, ahol szolgálni kell. Ma már világosan látom, hogy eszközök vagyunk az Úristen kezében. Ez azt jelenti, hogy ő hív el a feladatra, nekünk pedig azon a területen kell megpróbálnunk – a képességeinkhez és lehetőségeinkhez mérten – a maximumot nyújtani.

– De honnan lehet felismerni egy-egy döntés esetében, hogy valóban eszköz vagyok, vagy csak én gondolom, hogy az általam tervezett lépés a helyes?

– Kétszer fordult elő az életemben olyan szituáció, amikor én akartam valamit változtatni. Egyik sem sikerült, mert azt én akartam, és nem velem akarta az Úristen. A kérdésére a válaszem az, hogy nem tudom pontosan, hogyan történik, de egyszer csak spontán megoldódnak a dolgok, vagy bevállannak a megoldások.

– Gyermekorvosként szakterülete az 1-es típusú cukorbetegség korai, illetve a 2-es típusú diabétesz gyermekkori felismerése és kezelése. Hogyan jutott el ehhez a területhez?

– Az első munkahelyeimen, Pécsen és Budapesten öt évig elméleti területen dolgoztam: anatómusként a hasnyálmirigy inzulintermelő bé-

ta-sejtjeinek regenerációs képességét kutattam. Ezután kerültem a Budai Gyermekkórházba, ahol elkezdtem a diabéteszgondozással foglalkozni. Ma már a tevékenységemnek a nyolcvan százalékát ez teszi ki. Ebben is az Úristen tervét látom.

– Gondolom, elég sokkoló lehet szüldőként szembesülni azzal a ténnyel, hogy cukros lett a néhány hónapos vagy pár éves gyermek... Mit tud tenni ilyenkor a szakember?

– Igen, ez sajnos egy életre szóló kórkép. Épp ezért a betegség diagnózisa szinte gyászreakciókat vált ki a hozzátartozókban. Ezt kell oldani a családtagokban úgy, hogy az első tíz-tizenkét napos kórházi időszak után úgy menjenek haza, hogy már tudják a megoldást.

– Hogyan lehet ezt elérni?

– A legfontosabb a korrekt tájékoztatás, még ha nem is könnyű szembesíteni őket azzal a ténnyel, hogy ez a betegség egy életre szólóan külső inzulinkezelést igényel. Amikor elmúlik az első néhány napos sokk, és túljutnak az első lelki harcon, akkor elkezdjük felkészíteni őket a további teendőkre. Ez napi legalább hatórás, jól felépített elméleti és gyakorlati tanulást jelent. Az esetek kilencvenöt százalékában az érintettek úgy hagyják el a kórházat, hogy látják: megoldható, kezelhető helyzetről van szó.

– A hit mennyire segíti a szülőket a gyerek betegségével járó krízis lelki feldolgozásban?

– Több évtizedes tapasztalatom az, hogy a kialakult helyzetnek az egyik szülő fogja vinni a súlyát. Sajnos fennáll a veszélye annak, hogy egy idő múlva már nem marad energiája a többi gyerekre, a házastársára, és a végén válás lesz belőle. Döbbenetes, hogy ez alatt a harminc év alatt milyen sokszor találkoztam az ilyen családokban válással! Statisztikailag kimutatható, hogy a diabéteszes gyerekek állandó kezelésének a problémája következtében a magyar populációban nő a válások száma – szemben például a finnekkel, ahol csökken. Azt látom, hogy hazánkban a hívó párok könnyebben elhordozzák ennek a betegségnek a terhét.

– Evangélikus orvosként Ön mennyire szokta a hitet megoldásként ajánlani?

– Nem érzem magam elég erősnek ahhoz, hogy misszionárius is legyek. Én azoknak a hitével és meggyőződéssel akarok élni, akiknek van erre affinitásuk. A beszélgetések során néhány mondatból meg tudom álla-

pítani, hogy a velem szemben ülő párnak van-e kötődése az Isten ügyéhez vagy sem. Bár nyíltan nem említem, de mindig érzékeltetem, hova tartozom. Néhány évvel ezelőtt írtam egy könyvet *Cukorbeteg a gyermekünk!* címmel, amely röviden össze-

foglalja mindazokat a tudnivalókat, amelyeket a kórházban meg is tanítunk. Ezt mindenki megkapja, hazaviheti, így a benne szereplő mottót is elolvassa, amely így hangzik: „Nem a félelemnek lelkét adta nekünk az Isten, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét.” Ebből elég egyértelműen kiderülhet a világnézetem, és ha valaki nyitott erre, akkor nagyon szívesen beszélek erről is, hiszen ez adja a legnagyobb segítséget és erőt a gondokban.

– Volt rá példa, hogy rákérdeztek, és éltek is ezzel a lehetőséggel?

– Hogyne!

– A hit mennyire segíti Önt a nehéz orvosi helyzetekben?

– Egészen biztos, hogy nagyon. Bár azt is hozzá kell tenni, hogy a gyermekgyógyászat – szemben például a belgyógyászattal – egészen „szerencsés” szakma, mert szinte csak sikerélményünk van.

– De nehezebb is megállapítani a kórt, mivel a kis betegek sokszor még nem is beszélnek.

– Idővel kialakulnak azok az érzékek, amelyek segítenek a diagnosztizálásban, amikor a gyerek nem tudja elmondani, hol fáj. Az én esetemben itt is égi irányítást látok, mert a pályám elején évekig mikroszkóp segítségével kellett felfedeznem – a morfológia területén – bizonyos (el)változásokat. Így kialakult bennem egy olyan megfigyelőkészség, amelyre a gyermekgyógyászatban nagyon nagy szükség van.

Emellett számtalanszor átéltem már, hogy azokban az esetekben, amikor szakmailag megakadtam, egyszer csak bevillant a megoldás. Megkaptam fentről a kellő segítséget, és újra eszköz lehettem.

– Most este nyolc óra van, ennek ellenére nem doktor úr otthonában beszélgetünk. A héten ez lett volna az a szabad estéje, amikor hét óra előtt szokott hazaérni. A családja hogy viseli a hivatását?

– Nagyon hálás vagyok az Úristennek, hogy a feleségem és a gyermekeim ennyire megértők és támogatók. E nélkül a családi háttér nélkül valóban nagyon nehéz lenne elvégezni azokat a feladatokat, amelyek rám bízottak.

■ BODA ZSUZSA

HIRDETÉS

Felvétel az Evangélikus Hittudományi Egyetemre a 2011/2012-es tanévre

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem (EHE) felvételt hirdet a 2011/2012-es tanévre a következő képzésekre:

1. Teológus, lelkész szak: egységes, osztatlan mesterképzés

Képzési idő: 12 félév. Megszerzendő kreditek száma: 360. A képzés Budapesten, nappali tagozaton folyik.

A képzés célja: felkészítés a teológia tudományának művelésére és az evangélikus lelkészi hivatás betöltésére. A szak a keresztyén teológiai hagyomány egészére épülő alapismereteket nyújt és követel meg, felkészíti a hallgatókat az önálló, evangélikus szemléletű teológiai gondolkodásra, továbbá az evangélikus egyházban, de elsődlegesen a Magyarországi Evangélikus Egyházban végzendő lelkészi munkára, és kialakítja bennük az ehhez szükséges jártasságokat, készségeket és szemléleti jellemzőket.

2. Katekéta-lelkipásztori munkatárs alapszak (BA)

Képzési idő: 6 félév. Megszerzendő kreditek száma: 180. A képzés Budapesten, nappali és levelező tagozaton folyik.

A képzés célja olyan felkészült gyülekezeti hitoktatók, illetve lelkész munkatársak képzése, akik gyülekezeti lelkész vagy hittanár felügyelete mellett önálló hitoktatói szolgálatot láthatnak el, illetve segíthetik a lelkész adminisztratív, lelkigondozói, gyülekezetépítési munkáját.

3. Kántor alapszak (BA)

Képzési idő: 6 félév. Megszerzendő kreditek száma: 180. A képzés Budapesten, nappali tagozaton folyik.

A képzés célja felsőfokú elméleti és gyakorlati ismeretekkel és kompetenciákkal rendelkező kántorok képzése, akik jól hasznosítható alapozást kapnak a teológiai alapismeretek, az orgonajáték és a karvezetés mellett a pedagógia, az ifjúsági zene és a gyülekezetépítés területén is.

4. Hittanár-nevelő tanári mesterszak (MA)

Képzési idő: 5 félév. Megszerzendő kreditek száma: 150. A képzés nappali tagozaton, az EHE és az ELTE PPK közös képzése keretében Budapesten történik.

A mesterképzés azoknak nyújt továbbtanulási lehetőséget, akik katekéta-lelkipásztori munkatárs vagy kántor alapszakon végeztek, továbbá akik főiskolai hittanári oklevéllel vagy egyetemi szintű teológus-lelkész oklevéllel rendelkeznek.

A jelentkezésnél *feltétel nélkül* elfogadott a katekéta-lelkipásztori munkatárs BA oklevél.

A jelentkezéshez *feltétellel* elfogadott oklevelek a következők:

- teológus-lelkész egyetemi oklevél;
- főiskolai szintű hittanár/hitoktató oklevél;
- kántor BA oklevél.

Az utóbbi három esetben előfeltétel 10 kreditnyi pedagógiai-pszichológiai modul elvégzése, amelyet szükség esetén az ELTE PPK biztosít.

Más alapszakokról való jelentkezés esetén a belépés feltétele legalább 50 kredit megszerzése az alábbi ismeretkörökből: alapozó rendszeres teológiai és/vagy filozófiai ismeretek, történeti teológiai ismeretek, biblikus teológiai ismeretek, gyakorlati teológiai ismeretek.

5. Teológus mesterszak (MA)

Szakirányok: biblikum; szociáletika. Képzési idő: 4 félév. Megszerzendő kreditek száma: 120. A képzés levelező tagozaton, Budapesten történik.

A képzés célja olyan értelmiségiek képzése, akik a teológia tudományát magas szinten művelik, és be tudnak kapcsolódni az egyes egyházak, vallási közösségek szellemi vezetésébe.

A jelentkezéshez *feltétel nélkül* elfogadott oklevél:

- teológus BA oklevél;
- katekéta-lelkipásztori munkatárs BA oklevél.

A jelentkezéshez *feltétellel* elfogadott a nem teológus szakon szerzett legalább alapfokozatú (BA) oklevél.

Az utóbbi esetben feltétel, hogy a jelentkezőnek a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 30 kredit a teológus BA képzés törzsanyagának ismeretköréből.

A biblikum szakirányra jelentkezők számára feltétel továbbá bibliai héber vagy görög nyelvismeret igazolása (egyetemi záróvizsga vagy állami nyelvvizsga). Ezek hiányában a felvételi alkalmassági vizsgával egy időben a görög- vagy hébervizsga lehető.

További információk az Evangélikus Hittudományi Egyetem honlapján (<http://teol.lutheran.hu>) található.

A mellékletekkel ellátott kitöltött saját jelentkezési lapnak, valamint a piros postautalványon feladott 4000 Ft felvételi eljárási díjnak február 15-ig kell az Evangélikus Hittudományi Egyetem Rektori Hivatalába beérkeznie (1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3., tel.: 1/469-1051, fax: 1/363-7454, mobil: 20/824-9263).

HIRDETÉS

Első evangélikus várandóshétvége

Sok szeretettel várunk az alkalomra minden érdeklődő kismamát, apukát, kistestvért a piliscsabai Béthel Evangélikus Missziói Otthonba január 21. és 23 között. Az MEE Női Missziói Szolgálatának támogatásával rendezendő hétvégén előadások hangzanak el a várandósságról, a gyermekgondozás kérdéseiről, a kisgyermekes családok spirituális életéről. Kiscsoportokban nyílik mód a hallottak elmélyítésére, illetve a szakemberek nyújtotta személyes tanácsadásra. Jelentkezni és bővebb információt kapni a következő címen lehet: *Balogh Márta*, 70/606-9231, illetve varandos@freemail.hu.

A ferencvárosi gyülekezetben vízkereszt ünnepével rendszeres polifon vesperás indult. A zsoltározó, napzáró énekes alkalmakat vasárnap esténként 6 órától tartják a Gát utcai katolikus templomban. A vesperás anyaga túlnyomó részben egyik legrégebbi énekeskönyvünknek, *Huszár Gál* 1574-es énekeskönyvének a szövegein alapszik. Igét hirdetett *Koczor Tamás*, az énekkart *Muntag Lőrinc* vezette.

■ MÉSZÁROS GÁBOR *felvétele*

A Győri Evangélikus Egyházközség és a bécsújhelyi német ajkú evangélikus gyülekezet között egy évtizeddel ezelőtt megszületett testvér-gyülekezeti kapcsolat megújítása céljából január 7-én, pénteken küldöttség utazott Győrből a burgenlandi kisvárosba. A *János*a Attila lelkész vezette delegáció találkozott az ottani gyülekezet vezetőivel, többek között *Wolfgang Salzer* lelkésszel és *Joachim Wleczek* gyülekezeti munkatárssal.

A délelőtti folyamán *Erich Schrödl* levéltár-igazgató vezetésével megnézték a város nevezetességeit, majd ebéd után áttekintették a közeljövőre tervezett közös programokat, találkozókat. A megbeszélésen részt vett *Michael Heinrichs* ágfalvi lelkész, valamint *János*a Enikő gyülekezeti tag – a Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ képviselője –, *Macher Sándor* másodfelügyelő és *Menyes Gyula* püspöki titkár is.

■ MENYES GYULA *felvétele*

HIRDETÉS

Evangélikus istentisztelet a Magyar Rádióban

Január 16-án, a vízkereszt ünnepe utáni második vasárnapon 10.04-től istentiszteletet hallhatunk az MR1 – Kossuth rádió hullámhosszán Óbudáról. Igét hirdet *Bálintné Varsányi Vilma* lelkész.

Istentiszteleti rend • 2011. január 16.

Vízkereszt után 2. vasárnap. Liturgikus szín: zöld. Lekció: Jn 2,1–11; 2Móz 33,17b–23. Alapige: Zsid 13,20–21. Énekek: 336., 437.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; de. 10. (német) Johannes Erlbruch; de. 11. (Duna tévés istentisztelet-közvetítés felvétele, úrv.) Bence Imre; du. fél 6. Maklár Ákos görög katolikus parókus; **II., Hűvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. (úrv.) Herzog Csaba; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.) Kónya Attila római katolikus plébános; du. 2. (összegyülekezés napja – szlovák nap) dr. Kiss Szemán Róbert előadása; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (rádiós istentisztelet-közvetítés) Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstüch M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv., liturgikus istentisztelet) Smidélíusz Gábor; de. 11. (úrv.) Steinbach József református püspök; du. 6. (úrv., ifjúsági) Cselovszky Ferenc; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Aradi György; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Szabó Bertalan; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, úrv.) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Szabó Bertalan; **IX., Haller u. 19–21., I. em.** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. Benkóczi Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Joób Máté; de. fél 11. (úrv.) dr. Joób Máté; du. 6. (vespera) dr. Blázy Árpádné; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. (családbarát istentisztelet) dr. Blázy Árpádné; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Grendorf Péter; **Zuglói, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. (úrv.) Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Nagyné Szeker Éva; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Nagyné Szeker Éva; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Zsíros András; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Zsíros András; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Győri Gábor; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. (úrv.) dr. Lacknerné Puskás Sára; **Soroksár, Otthon Közösségi Ház, Szitás u. 112.** du. 4. Győri János Sámuelné; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Ittész István.

Összeállította: BODA ZSUZSA

Alpár Geyza

(1924–2010)

Kivételes életút után az elmúlt év december 22-én elhunyt *Alpár Geyza* evangélikus lelkész. Budapesten született. Édesapját, *Alpár Géza* gépészmérnököt korán elvesztette, édesanyja *Varga Margit*; ő századik évében halt meg.

Alpár Geyza 1930-ban került Sopronba, ahol katolikus elemi iskolába, a bencés gimnáziumba, majd felsőkereskedelmi iskolába járt. 1943-ban érettségizett. 1945-ben frontszolgálatot teljesített, majd hadifogságba esett. Ezután a szociáldemokrata pártban volt tisztviselő, 1946-ban önként kísérté el a Németországba kitelepítetteket. Később a budapesti Magyar Agrártudományi Egyetemen tanult, közben népi kollégiumi nevelőtanár lett. 1949-ben mindkét helyről eltávolították, ezután Sopronban napszámosként dolgozott.

Már fiatalkorában érdeklődött a Biblia iránt, leginkább a protestáns igehirdetések ragadták meg. Istenkeresésében az 1950. év jelentett fordulópontot, amikor egy barátja révén kapcsolatba került *Budaker Oszkár* soproni evangélikus lelkésszel, aki lelkipásztora és tanítója lett egy személyben. Az ő indíttatására vett részt gyenesdiási konferenciákon, és kezdte meg teológiai tanulmányait huszonhat évesen, 1950 őszén.

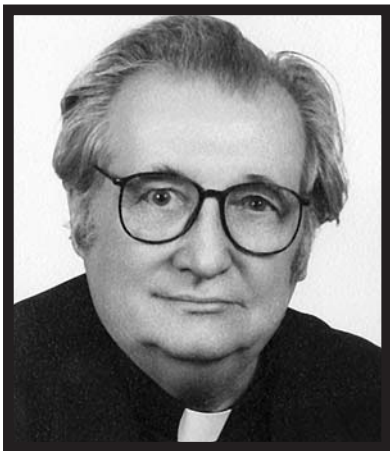
Az időközben Budapestre költözött Evangélikus Teológiai Akadémiáról 1953-ban egyik napról a másikra indoklás nélkül eltávolították. Ekkor *Groó Gyula* professzornál talált lakhatást és lelki támogatást e törés feldolgozásához. Élete Budapesten folytatódott, ahol fizikai munkás-

ként és bérelszámolóként dolgozott. Eközben családot is alapított, 1953-ban vette feleségül *Balassa Évát*.

1956-ban költözött vissza családjával Sopronba, ahol a Győr–Sopron–Ebenfurti Vasúttársaságnál helyezkedett el, innen – a tisztí tanfolyam elvégzése és a felsőfokú német nyelvvizsga megszerzése után – műszaki-gazdasági tanácsadóként ment nyugdíjba 1985-ben. Időközben elvesztette feleségét, majd 1978-ban házasságot kötött *Szála Erzsébet*tal. Két házasságából két leánygyermek és öt unokája származott.

1986-ban a Soproni Evangélikus Egyházközség pénztárosa lett, valamint levelező tagozaton folytatta teológiai tanulmányait. Időközben rehabilitálták, így lehetővé vált, hogy szabályosan, a nappali tagozaton tegyen zárószigorlatot, bár lelkészi szolgálatot püspöki megbízással már előtte is végzett. *D. Szezik Imre* püspök 1991. augusztus 11-én avatta lelkésszé a soproni evangélikus templomban, német és magyar lelkészvizsgát 1993-ban, 69 évesen tett.

1991-től az éppen akkor újrainduló Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium (Líceum) hittantanára lett, s itt végezte nagy hatású szolgálatát. Óráira hihetetlen precizitással, szorgalommal és odaadással készült. Tudatosan felvállalta és nagy hozzáértéssel, őszinteséggel és sok humorral végezte diákjai lelkigondozását is, sokan közülünk az évek alatt szinte családtaggá váltunk otthonában – beszélgetéseink közben észre sem véve azt a tényt, hogy már hetvenéves is elmúlt.

Lelkészi szolgálatával rendkívül termékeny – s saját maga számára életének legértékesebb időszakát jelentő – majdnem két évtizedet kapott Istentől. És nem utolsósorban – állandóan küzdve testi gyengeségével – erőt is kapott hozzá, hogy kiteljesíthesse fiatalon kapott elhívását az apostoli szolgálatra.

Búcsúztatása 2010. december 30-án volt a soproni evangélikus templomban. Ravatalánál veje, *Jakob Kruse* loipersbachi lelkész és egykori tanítványa, e sorok írója szolgált. Az igehirdetés Róm 12,7–8 alapján arról tett biznyságot a nagyszámú családtag, rokon, barát és tisztelő előtt, hogy Isten a benne bízó és őt követő, azaz neki élő embert sokféleképpen vezetí földi életében, és emberek által elé gördített minden akadály ellenére elsegíti elhívása kiteljesítésére.

De Alpár Geyza maga is biznyságot tett egy önéletrajzában írt mondatával, amely elhangzott búcsúztatásán is: „...napról napra a bűnbocsánat bizonyosságában, kegyelemből élek. Hálát adva mindazért, amiben részem volt, és van ma is. Amikor most visszaemlékezem, köszönöm az én Uramnak, hogy minden körülmény között elviselt engem, és kezében tart.”

■ WAGNER SZILÁRD

Szolga-Tőkés Sándor

(1958–2010)

Isten és a család nem nyugodott bele. Apósa és anyósa minden tőlük telhetőt megtettek, hogy leányuk férje életben maradjon.

1987-ben áttelepedett a kis család Magyarországra. A nyomorúságban Isten még jobban átölelte szeretetével.

Sándor a művekezeleés közben, 1988-ban jelentkezett az Evangélikus Teológiai Akadémiára. Tanulmányait unitáriusként kezdte, és úgy is fejezte be 1993-ban. A lelkészi diploma kézhezvétele után kétszázötven éves gyötörte, mert úgy érezte, hogy nem tud megvigasztalni másokat, ehhez kevés a hite és adottsága. Jézus Krisztus te-kintélye és isteni mivolta akkor már nőttön-nőtt a szívében, de igazán személyes Megváltója egy csendeshéten lett, amikor megbánva bűneit, bocsánatot kérve átadta szívét, életét Jézus Krisztusnak. Akkor megkérdezte unitárius püspökét, hogy így, Jézus-hitben végezheti-e a szolgálatot. Amikor erre „nem” volt a felelet, evangélikus lelkésszé lett.

Közben három évig tartó dialízis után transzplantálták, ami nagy öröm volt a családnak, hiszen újra egészségesen élhetett. A Transzplantált Betegek Egyesületének tagja lett, így részt vehetett úszóként a kanadai paraolimpián. 1990-ben megszületett második fiúgyermekük, *Gergely*.

Első szolgálati helye Ósagárdon volt. Ebben a kis nógrádi faluban tanultak meg sok mindent, ami a teológia gyakorlati megvalósítása volt. Itt sokan Sándor szolgálatára újultak meg és tértek meg. Tíz év után 2004

tavaszán kerültek Körömdre. Beiktatási igéje a Fil 4,13 volt: „*Minden-re van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít*.” Itt egy évig működött még a beültetett második veséje. Azóta – hat évig – vese nélkül élt. Hetente háromszor utazott Szombathelyre, az egyenként hatórás dialízis-re. Aztán egyre sűrűsödtek a komplikációk. 2008-ban Zalaegerszegen komoly szívoperáción esett át, amelyet orvosi hiba miatt egy hónap múlva meg kellett ismételn.

Mindezek ellenére az Úr valóban mindig kirendelte számára az elégséges erőt. Többen azt tanácsolták neki, hogy menjen nyugdíjba, de ő ezt nem akarta. Azt mondta: „Mi lenne életem értelme, ha nyugdíjba mennék? Sokaknak kell még hirdetni az örömhírt.” Buzgón hirdette Isten igéjét, és evangélizációkon, csendesheteken szolgált.

Körömden kívül még három filia tartozott szolgálati területéhez: Hegyháthodász, Szarvaskend, Katafa. Az elmúlt karácsonyi istentiszteleten feltűnően sokan voltak a templomban. Még senki sem gondolta, hogy az volt az utolsó igehirdetése.

2010. december 30-án hunyt el a szombathelyi kórházban. Hűsége szolgálja volt az Úrnak. Szerető testvére volt a lelkipásztoroknak is, sok áldást kaptunk általa. Mindig az evangélium ügyére gondolt, és a szolgálatokat tervezgette. Sosem keseredett el, és megmaradt a reménysége. Ami most abban teljesedett be, hogy találkozhatott hazahívó, megváltó Urával.

■ SZÉLL BULCSÚ

A püspökválasztás és a Facebook

Több mint két éve e rovatban már elemeztük, hogy *Barack Obama* elnökké választásában milyen szerepet játszott az internet. A *Királyválasztás 2.0* című cikk (*Evangélikus Élet*, 2008/46.) akkor még azt emelte ki, mekkora jelentősége volt annak, hogy a jelenlegi amerikai elnök szimpatizánsait és támogatóit külön közösségi oldalon gyűjtötték össze és koordinálták.

Az azóta eltelt két év alatt a *Facebook* közösségi oldal arra a szintre fejlődött, hogy nemcsak a 2010-es ma-

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

A Facebook elsősorban ugyanis kommunikációs felület, amely rendkívül alkalmas a hívekkel való kapcsolattartásra, így a jelöltek programjainak bemutatására vagy az érdeklődők részéről felmerülő kérdések

„mennyre élnek a modern technológia adta lehetőségekkel”.

Kérdés tehát, hogy a két jelölt miként fog élni a közösségi oldalak eszközeivel. Azért is fontos kérdés ez, mert az egyház egyik legfontosabb és legsürgetőbb feladata az ifjúság megszólítása, ennek pedig olcsó és hatékony módja lehet a *Facebookon* keresztül felvenni velük a kapcsolatot. A fiatalok ugyanis már ott vannak. Ott osztják meg egymással a gondolataikat, ott mutogatják egymásnak a képeiket, ott élnek. A cél az lenne, hogy hasonlóképpen a hitüket is vallják meg, az egyházhoz való tartozásukat is nyilvánítsák ki a közösségi oldalon. Márpedig ennek a világnak az aktív ismerete elengedhetetlen ahhoz, hogy meg lehessen szólítani őket.

Ez azonban nem feltétlenül csak a két püspökjelölt feladata, sőt bárki részt vehet az evangélikus egyház népszerűsítésében. A <http://www.facebook.com/pages/Magyarorszag-Evangelikus-Egyhaz/146690828680712> címen – bár egyszerűbb a felső keresőmezőbe begépelni az egyház nevét – lehet csatlakozni az egyház hivatalos oldalához, és akár a valós ismeretéseket újrakötni a már most csaknem ezer „rajongó” között. Mivel az intézményi oldalak is kedvencnek jelölhetők, az egyház oldala megjelenik a saját ismerőseink hírfolyamában, ezért mások számára is nyilvánvaló lesz hovatartozásunk. Nem utolsósorban pedig ezen a felületen is lehet értesülni az egyházi hírekről.

■ NAGY BENCE

gyar választásoknál használták már kampánycélokra, de minden bizonnyal döntően fog támaszkodni rá az Egyesült Államokban a következő elnökválasztás előtt beinduló marketinggépezet is.

És adott esetben fontos szerepet játszhat a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület új püspökének megválasztásában is.

megválaszolására. És szinte annyira részévé vált a mindennapos internet-használatnak, hogy teljesen természetes: a két püspökjelölt saját profiloddal rendelkezik, ráadásul mindkettejüknek pár száz ismerőse is van az oldalon. És ha ők jelen vannak, akkor választóik egyre nagyobb százlékáról is elmondható ugyanez, így igazából csak rajtuk áll, hogy

ISTENTISZTELET-KÖZVETÍTÉS A DUNA TELEVÍZIÓBAN FELVÉTELŐL

A Budavári Evangélikus Egyházközség

A budai evangélikusság egyidős a reformációval. Ezt a megállapítást a reformáció kori adatok támasztják alá, s igaz még akkor is, ha a Budavári Evangélikus Egyházközség az 1844. évet tartja számon megalakulása esztendejeként. A budai evangélikusság *Mária Dorottyának – József nádor* élő hitű, evangélikus feleségének – köszönhetően formálódott gyülekezetté.

A gyülekezet 1844-ben meghívott első lelkésze *Bauhofer György* volt. 1847-ben felépült a Dísz téren az első templom, amely negyvennyolc évig nyújtott otthont a budavári evangélikusoknak. A templom telkére azonban igényt formált az állam, hogy ott építse fel a Honvédelmi Minisztériumot. Nehéz tárgyalások során sikerült megegyezni, és a kisajátított és lebontásra ítélt templomért cserébe újat épített a honvédség a Bécsi kapu téren. Ez a templom 1895-ben *Kallina Mór* tervei alapján épült fel, iskolával és lelkészlakással, és azóta lelki otthona a budavári evangélikus gyülekezetnek.

A II. világháború súlyos veszteséget okozott az egyházközségnek. 1944. december 31-én a budai Várat sújtó bombázás során a templom és

az iskola, valamint a lelkészlakás jelentős károkat szenvedett. Az anyagi károk mellett a személyi veszteségek is súlyosak voltak. A romok között 1945-ben tartott első húsvéti istentisztelet mégis azt jelezte, hogy a gyülekezet élni akar. Az iskola már

Evangélikus istentisztelet a Duna Televízióban
Január 23-án, a vízkereszt ünnepe utáni harmadik vasárnapon 10.05-kor istentiszteletet láthatunk felvételtől a budavári evangélikus gyülekezetből (ismétlés: 12.00 / Duna II. Autonomia). Igét hirdet *Bence Imre* esperes.

nem épülhetett újjá, mert romjaiban is államosították, s a templom is vesztett eredeti pompájából. De ma is – többszöri felújítás és átalakítás után is – kedves és szeretett lelki otthona a gyülekezetnek.

A budavári egyházközség földrajzilag az I. és a II. kerület területén működik, de többen más kerületben

laknak. A nyilvántartásban több mint ezernyolcszáz család neve szerepel, így a gyülekezet lélekszáma megközelítőleg háromezer fő.

Gyülekezetünk életét a jól működő kisközségek jellemzik. Vasárnaponként három istentisztelet van templomunkban, hét közben pedig tizenhét különböző csoport jön össze bibliaórákra, imaórára, hittan- és ifjúsági órákra. Négy lelkész végzi a szolgálatokat: *Balicza Iván* igazgató lelkész, *Bence Imre* esperes, *dr. Fabiny Tamás* püspök és *Bencéné Szabó Márta* kisegítő lelkész. Budavár tíz éve úgynevezett gyakorlógyülekezet. Bence Imre mentor mellett minden évben egy-egy teológus készülhet fel a szolgálatra. A gyülekezeti feladatok végzésében, diakóniai munkában, gazdasági kérdésekben, programszervezésben, tájékoztatásban, zenei életben a presbiterek és különböző munkacsoportok segítenek.

A gyülekezet fontosnak érzi, hogy szolgálata és élete családias és kisugárzó legyen, lelki otthonra leljenek itt a keresők, és sokakhoz eljusson az örömhír.

Valljuk az előttünk jártakkal, hogy „nem rejthető el a hegyen épült város”.

SZERETETVENDÉGSÉGRE

Dióka

Hozzávalók a tésztahoz: 30 dkg liszt, 25 dkg margarin, 10 dkg darált dió, 10 dkg porcukor, 2 csomag vaníliás cukor.

Hozzávalók a töltelékhez: 15 dkg puha margarin, 20 dkg porcukor, 1 csomag vaníliás cukor, ízlés szerint 1 evőkanál rum.

A tésztahoz a margarint jól kikeverjük a porcukorral, majd hozzáadjuk a többi hozzávalót. Az elkészült tésztát több darabban vékonyra nyújtjuk, és pogácsaszaggatóval a dió alakú sütőformácskák méretére

FOTÓ: BODA ZSUZSA

szaggatjuk, majd azokba behelyezzük. (A tészta többi részét addig tartjuk hidegen!) A formákat egy nagy tepsibe tesszük, és előmelegített sütőben megsütjük a tésztát.

A krém hozzávalóit összedolgozzuk, majd a kihűlt fél diókat összeragasztjuk vele. Porcukrozva tálaljuk.

EVÉLET-EST

Az Evangélikus Élet legközelebbi rendezvénye **Ünnep címmel Kákay Istvánnak, a Poézis együttes vezetőjének dalestje lesz. A programban a szerző 20. századi magyar költők verseire írt dalai hangzanak el. Vendégek: Kákay Katalin énekművész és Tolnai Judit csellóművész.**

Január 27-én, csütörtökön 18 órakor a Fehér Páva zárandokszálló éttermének pinchehelyiségében (1091 Budapest, Üllői út 7., a Kálvin tértől egy percre; az épületben van lift). A részvétel ingyenes.

HIRDETÉS

Kirchentag 2011

A 33. német protestáns egyházi napokat 2011. június 1–5. között Drezdában rendezik meg. Erre a kiemelkedő eseménysorozatra több mint 120 ezer résztvevőt várnak, akik mintegy háromezer különféle rendezvény közül válogathatnak.

Az ez évi *Kirchentag* különlegessége, hogy egyben a kelet-közép-európai protestáns egyházak találkozójának is otthont ad, így minél több jelentkezőt várnak Európa ezen régiójából.

Az MEE Ökumenikus és Külügyi Osztályán keresztül jelentkező magyar résztvevőknek privát szállást és három napon át meleg étkezést biztosítanak, és ezért mindössze 24 euró részvételi díjat számolnak fel. Fontos különbség a korábbi évekhez képest, hogy a helyek korlátlan számban állnak rendelkezésre! Az utazást mindenkinek magának kell szerveznie és fizetnie, de az MEE 500 ezer forintos utazási költségkeretéből gyülekezeti csoportok számára pályázat útján támogatás nyerhető.

Ha gyülekezeti csoportok vagy egyéni résztvevők szeretnének Drezdába utazni, kérjük, *január 30-ig* jelentkezzenek lehetőleg e-mailben a kulugy@lutheran.hu címen vagy – ha nincs internet-hozzáférésük – levélben, illetve faxon az MEE Ökumenikus és Külügyi Osztályának címen (1125 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 24., fax: 1/266-5532) a névnek, címnek, telefonszámnak, e-mail címnek és a kiutazók számának megadásával.

HIRDETÉS

Pályázati hírek

Szombathely • A Szombathelyi Evangélikus Egyházközség a TIOP-1.1.1-07/1-2008-0681-es azonosító jelű pályázatával 13 224 053 Ft-ot nyert. A *Reményik Sándor Evangélikus Általános Iskola informatikai fejlesztése az intelligens iskola programon belül* című pályázat célja az élethosszig tartó tanulás kulcskompetenciáinak fejlesztéséhez szükséges, egyenlő hozzáférést biztosító IKT-infrastruktúra megteremtése a Reményik Sándor Evangélikus Általános Iskolában. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Orosháza • A *pedagógiai, módszertani reformot támogató informatikai infrastruktúra fejlesztése* címmel nyújtott be pályázatot az Orosházi Evangélikus Egyházközség. Összesen 19 619 539 Ft támogatásban részesült a kedvezményezett a TIOP-1.1.1-07/1-2008-0029-es azonosító jelű pályázatával. A támogatás közvetlen célja az élethosszig tartó tanulás kulcskompetenciáinak fejlesztéséhez szükséges, egyenlő hozzáférést biztosító IKT-infrastruktúra megteremtése Magyarországon. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Pápa • A *Gyurátz Ferenc Evangélikus Általános Iskola informatikai infrastruktúrájának fejlesztése* címmel nyújtott be pályázatot a Pápai Evangélikus Egyházközség. Összesen 5 408 824 Ft támogatásban részesült a kedvezményezett a TIOP-1.1.1-07/1-2008-1097-es azonosító jelű pályázatával. A TIOP 1.1.1/07 pályázati konstrukció közvetlen célja az élethosszig tartó tanulás kulcskompetenciáinak fejlesztéséhez szükséges, egyenlő hozzáférést biztosító IKT-infrastruktúra megteremtése Magyarországon. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

HIRDETÉS

Álláshirdetés

Az MEE Ökumenikus és Külügyi Osztálya állást hirdet február 1-jétől *külgügyi referensi munkakör* betöltésére.

A munkakör az alábbi területekre terjed ki: levelezés német, angol nyelven; csoportok, delegációk fogadása; ösztöndíjak ügyintézése; utaztatás; az egyház képviselte konferenciákon.

Feltételek: magas szintű német és angol nyelvtudás, jó írásbeli és szóbeli kommunikáció; egyházismeret, ökumenikus nyitottság; evangélikus egyháztagság; rugalmas munkavégzés; jogosítvány előnyt jelenthet.

A jelentkezéseket kérjük a klara.tarr@lutheran.hu e-mail címre vagy az alábbi postacímre küldeni: MEE Ökumenikus és Külügyi Osztály, 1125 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 24. Jelentkezési határidő: január 21.

HÍREK, HIRDETÉSEK

A legközelebbi evangélikus külmisszi-ói est keretében *dr. Németh Júlia* orvos és *Pálur Tamás* mérnök *Orvosként más kultúrában* címmel tartanak vetített képes előadást az Indiában, a fatahpuri kórházban töltött egyesztendős munkájukról, valamint indiai tartózkodásuk során szerzett tapasztalataikról. Időpont: január 17., hétfő 18 óra. Helyszín: 1085 Budapest, Üllői út 24., az utca felőli előadóterem. Az *Evangélikus Külmissziói Egyesület* vezetősége

A Keresztyén Értelmiségi Fórum közvetkező alkalmán, január 24-én, hétfőn 18.30-kor a budahegyvidéki evangélikus templomban (Budapest XII. Kék Golyó u. 17.) *Gáncs Péter* püspök *Ökoteológia – Felelősségünk a teremtet világ védelmében, ökumenikus perspektívák* címmel tart előadást és fórumbeszélgetést.

HIRDETÉS

A tihanyi bencés apátság templomában az ökumenikus imahét alkalmából január 17-én 17 órától imaalkalmat tartanak. Az igehirdetés szolgálatát *Gáncs Péter*, a Déli Evangélikus Egyházkerület püspöke végzi. Mindenkit szeretettel várnak!

HIRDETÉS

Ökumenikus imaheti imaalkalmat tartanak január 20-án 17 órától a békéscsabai Páduai Szent Antal-templomban – amelyet nemrégiben a római katolikus Szeged–Csanádi Egyházmegye társszékesegyházává nyilvánítottak – *dr. Kiss-Rigó László* megyés püspök vezetésével. Az igehirdetés szolgálatát *Gáncs Péter*, a Déli Evangélikus Egyházkerület püspöke végzi.

HIRDETÉS

Tájékoztatjuk kedves vásárlóinkat, hogy a Luther Kiadó könyvesboltja (1085 Budapest, Üllői út 24.) leltár miatt zárva tart. Nyitás 2011. január 17-én, hétfőn. Felhívjuk kedves megrendelőink figyelmét, hogy a leltározási időszak alatt írásos megrendeléseket felveszünk, de teljesíteni csak január 17-étől tudjuk őket.

VASÁRNASZOMBATÓL VASÁRNASZOMBATIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból január 16-ától január 23-áig

VASÁRNASZOMBAT	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
8.00 / Civil Rádió (Budapest) <i>Evangélikus óra</i> Az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása (On-line adás: www.civilradio.hu) 10.04 / Kossuth rádió <i>Evangélikus istentisztelet közvetítése az óbudai templomból.</i> Igét hirdet: Bálintné Varsányi Vilma lelkész 10.45 / m1 <i>Evangélikus magazin</i> (Ismétlés: 13.45 / m2) 11.15 / m1 <i>Ökumenikus imahét</i> 12.05 / Duna Tv <i>Élő egyház (vallási híradó)</i> 15.05 / Bartók rádió <i>Jubiláto Deo.</i> Évszázadok egyházi muzsikája 15.34 / M. Katolikus Rádió <i>Gregorián énekek</i>	13.30 / Kossuth rádió <i>Erős vár a mi Istenünk!</i> Az evangélikus egyház félórása 13.45 / m2 <i>Jelképtár</i> A galamb 18.00 / Bartók rádió <i>200 éve született Liszt Ferenc</i> Csalog Gábor zongoraestje 20.40 / Duna Tv <i>Szigorúan titkos (magyar dokumentumfilmsorozat)</i> 23.00 / Rádió 17 (Budapest) <i>Lélekhangoló</i> Evangélikus félóra (On-line adás: www.radio17.hu) 23.30 / m1 <i>Osztálytársak</i> Erdélyi Zsuzsanna néprajzkutató és Szilárd Klára festőművész portréja	5.20 / m1 <i>Hajnali gondolatok</i> 12.10 / TV2 <i>Ház a szigeten (amerikai–kanadai film-dráma, 2008) (84’)</i> 13.04 / Kossuth rádió <i>Rádiószínház</i> Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk 14.05 / m2 <i>A tihanyi bencés apátság (magyar dokumentumfilm)</i> 17.35 / PAX <i>Invocatio Musicalis (egyházzenei műsor)</i> 18.00 / Bartók rádió <i>Chopin összes zongoraműve</i> Bogányi Gergely zongorázik X/1. rész 21.00 / Duna Tv <i>Retúr (magyar játékfilm, 1996) (85’)</i>	11.30 / Kossuth rádió <i>Vendég a háznál</i> Gyerekekről felnőtteknek 13.00 / PAX <i>Az anyaméh gyümölcse jutalom (családtervező magazin-műsor)</i> 13.30 / Kossuth rádió <i>„Tebenned bíztunk eleitől fogva...”</i> A református egyház félórása 14.00 / M. Katolikus Rádió <i>„Valaki ír a kezdeddel”</i> Fejezetek a kortárs magyar költészetből 14.30 / Duna Tv <i>A gyógyító növények világa</i> 21.47 / Bartók rádió <i>Társalgó a kultúráról</i> 22.55 / m1 <i>Múlt-kor (történelmi magazin)</i>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNASZOMBAT
10.55 / Duna Tv <i>A világ konyhái</i> Magyarország 13.25 / Bartók rádió <i>Malcolm Rudland játszik a Szent István-bazilika orgonáján</i> 14.05 / Kossuth rádió <i>Arcvonások</i> Egerszegi Krisztina olimpiai bajnok 18.15 / HBO <i>Churchill háborúja (angol–amerikai életrajzi filmdráma, 2009) (95’)</i> 21.10 / Duna Tv <i>Az álom tudománya (francia–olasz játékfilm) (102’)</i> 21.10 / PAX <i>Felekezeti közti szótárolvasás</i> 24.00 / Bartók rádió <i>Notturmo.</i> Benne: Három Storace-orgonadarab	12.56 / Bartók rádió <i>XXIV. debreceni Bartók Béla nemzetközi kórusverseny 2010</i> A Debreceni Kodály Kórus és a Debreceni Szimfonikus Zenekar nyitóhangversenye 14.35 / Kossuth rádió <i>Tér-idő.</i> Egyházak a Kádár-korszakban 18.35 / Filmmúzeum <i>A nagy átverés (francia film-vígjáték, 1963) (84’)</i> 19.15 / Duna Tv <i>A nap birodalma (amerikai játékfilm, 1987) (147’)</i> 21.40 / Bartók rádió <i>Hang-fogó.</i> Benne: Bach: 36. kantáta (Schwingt freudig euch empor) 21.40 / m1 <i>A vihar mindent felkavar (francia–belga–svájci film, 2005) (87’)</i>	12.05 / Bartók rádió <i>Bravissimo!</i> Benne: Lajtha László: Magnificat 12.05 / Duna Tv <i>Isten kezében</i> <i>Történelem alulnézetből</i> 19.35 / Bartók rádió <i>A Liszt-emlékévn nyitóhangversenye</i> Benne: Liszt: Koronázási mise 20.55 / m2 <i>Keresztelő</i> <i>(magyar filmdráma, 1967) (83’)</i> 21.00 / m1 <i>Az aranyember (magyar film, 1962) (107’)</i> 21.10 / Duna Tv <i>Lélek Boulevard</i> Vendég: Kubik Anna 22.30 / Kossuth rádió <i>Esti beszélgetés – a Földről</i>	8.08 / Vörösmarty Rádió (Székesfehérvár) <i>Lélekhangoló.</i> Evangélikus félóra (On-line adás: www.vorosmartyradio.hu) 10.00 / m1 <i>Református magazin</i> 10.05 / Duna Tv <i>Evangélikus istentisztelet</i> Közvetítés Budapestről, a Bécsi kapu téri templomból (Ismétlés: 12.00 / Duna II. Autonómia) 10.25 / m1 <i>Baptista ifjúsági műsor</i> 11.00 / m1 <i>Ökumenikus istentisztelet</i> (Ismétlés: 13.50 / m2) 14.55 / m2 <i>Templomi orgonák titkai</i> 15.05 / Bartók rádió <i>Beszélgetések az egyházzenéről</i> Mendelssohn egyházzeneje

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Ne tévelyegjétek: Istent nem lehet megcsúfolni. Hiszen amit vet az ember, azt fogja aratni is. Gal 6,7 (5Móz 6,16; Jn 2,1–11; Róm 12,/4–8/9–16; Zsolt 107,1–22) Ki amit vet, azt aratja – ez az emberi élet örök igazsága. A nem bibliaolvasók is ismerik ezt mint közmondást. Életünk ideje egy hosszú vetésidő. És már ez idő alatt is aratunk, de az ítéletkor minden tettünk napvilágra kerül. Pál a legfontosabbra mutat rá: mi ugyan hihetjük, hogy nem lesz következménye annak, amit vetünk, ahogy élünk – de ezzel csak magunkat csapjuk be. Mit vetünk ma, az ökumenikus imahét kezdetén? Vessünk nyitott szívvel, béke-teremtő, egymásnak Krisztus közösségében örvendező tetteket és szavakat!

Hétfő

Krisztus ezt mondja: „Jöjj, és kövess engem.” Mt 19,21 (1Kir 18,21; 5Móz 4,5–13; 1Móz 7,17–24) Jöjj, és kövess! Mondja a celeb, a popsztár, a politikus, a multicég, a közösségi portál, a pletykalap, a bank, az alkoholgyártó, a divatdiktátor. Mindenki meg akarja szerezni a pénzünket, időnket, testünket, de főleg: a lelkünket. Mert akkor mindenki az övék. És bekebeleznek. Amit adnak: kihullik kezünkől. Szegénnyé tesz, kifoszt. Jöjj, és kövess – mondja Jézus. Nem kérek mást, csak őszinte szívet. Bízz bennem, mert nem kifosztani jöttem, hanem betölteni. Gazdaggá tenni a lelketet, az életedet. Nem uralkodni jött: szolgálni. Pedig ő az Úr mennyen és földön. Nem elvakít ígéretével, hanem tisztasággal és igazsággal a szennyesből hófehérré tesz. És mindezt ingyen, kegyelemből.

Kedd

Jézus ezt mondta: „Ha akkora hitetek volna, mint egy mustármag, és azt mondanátok ennek a hegynek: Menj innen oda! – odamenne, és semmi sem volna nektek lehetetlen.” Mt 17,20 (Zsolt 86,16; Mk 2,23–28; 1Móz 8,1–12) Szemléletes példa, mert a mustármag az egyik legkisebb méretű mag, a belőle kinövő fa pedig hatalmas. Az igazi hitből tehát nagyon kicsi is elegendő, hogy óriási dolgokat vigyen véghez. Az erős hit a természeti törvényeknél is hatalmasabb erő! Ezt Jézus bizonyította be, aki hitével legyőzte a természeti törvényeket is, gyógyított, feltámasztott, vízen járt. Ha csak egy kis hittel odamennénk Jézus elé, csodálatos megtapasztalásunk lenne! Ne restelljük, ha most csak egy picit mag van a szívünkben. Adjuk át, hogy az Úr fává növelje! Neki semmi sem lehetetlen.

Szerda

Isten kegyelmi ajándéka az örök élet Krisztus Jézusban, a mi Urunkban. Róm 6,23 (Zsolt 62,8; Lk 16,14–17/18/; 1Móz 8,13–22) Nemrég minden az ajándék körül forgott. Kinek mit vegyünk? Mekkora értékben? Fog-e örülni? Vagy egy hét múlva becsereéli, kidobja, továbbadja? Mi az, ami mindig ajándék marad? Például ami személyes, amit mi nem tudnánk magunknak megszerezni. Ami a legnagyobb szükségletünket tölti be. Megváltoztatja a mindennapiainkat, mindig velünk lehet, és rágondolva örül a szívünk. Isten a legnagyobbat adja gyermekeinek! Napi öröm a javából. Amelyet nem tudnánk megvenni. Amelyet csak tőle, személyesen kaphatunk. Amely az egész életünk-re kihat, és azon túl is. Itt van immár: Krisztusban miénk az ajándék.

Csütörtök

Aki könyörül a szegényen, az dicsőíti Istent. Péld 14,31 (Mt 19,21; ApCsel 15,22–31; 1Móz 9,1–17) Ha az ember végigmegy egy fővárosi utcán, fél óra alatt annyi rászoruló szólítja meg, hogy kétségbeesik. Nem győzi, pedig szíve szerint segítene. Egész havi fizetését szétoszthatná egy hét alatt, annyi a rászoruló. Hogyan dicsőítsük Istent, ha nekünk is fogynak a tartalékaink? Lehet, hogy a pénzünk kevés – de lelki gazdagságunk végtelen, ha Istenből merítünk! Ha ő a Forrás, akkor nem apad el, van miből osztani. Akkor leleményesen tudok áldott szolgálatot véghezvinni. Adni. Abból, amit én is úgy kaptam – és így magam is gazdag maradok! Bár a matematika nem így tudja. De Isten matematikája más...

Péntek

Legyen bátor az ország egész népe – így szól az Úr –, és dolgozzatok, mert én veletek vagyok! Hag 2,4 (Lk 5,5; Jn 7,1–13; 1Móz 9,18–29) Nem politikus, nem kormánypárt, nem az unió mondja ezt – hanem az Úr, aki valóban velünk van, és ő valódi erő! Annyi üres szlogen cseng már a fülünkben, hogy nem hiszünk senkinek. Az ország a válságban fuldoklik – mint sokszor Isten válaszott népe is. És mindig kinyújtotta feléjük erős kezét. Hiszem, hogy ma sem az EU vagy más szervezet emelhet fel embert és országot, családot és gyülekezetet, csak az Úristen.

Szombat

Ami igaz, ami tisztességes, ami igazságos, ami tiszta, ami szeretetre méltó, ami jó hírű, ha valami nemes és dicséretes, azt vegyétek figyelembe! Fil 4,8 (Zsolt 37,28; 5Móz 33,1–4/7.12–16/; 1Móz 11,1–9) Mi az, ami igaz? Ami tisztességes? Igazságos és tiszta? Olyan világban élünk, amelynek szinte minden területén értékváltság tombol. Egymásnak ellentmondó nézetek hirdetik magukról, hogy tisztességesek, és nemesek a szándékaik. Kinek higgyünk? Rengeteg a megtevészeni akaró, álságos, gyarló ember és csoportosulás. Nagyon fontos és aktuális az apostoli intés korunkban, de ehhez tudnunk kell: a keresztyén ember számára az egyetlen hiteles mérce és útjelző csak Krisztus lehet. Figyeljünk először Urunk igéjére és tanítására, majd annak mérlegén vizsgáljunk meg mindent, hogy megtudjuk: mi az, ami igaz, tisztességes, igazságos és szeretetre méltó.

■ KÓHÁTI DÓRA

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • **EvÉlet on-line:** www.evelet.hu, www.evangelikuselet.hu

Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu.

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.

Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). **Szerkesztőségi titkár** (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vítális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). **Olvasószerkesztő:** Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor:** Sinkáné Zombory Katalin (katalin.zombory@lutheran.hu). **Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line:** Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). **Rovatvezetők:** Boda Zsuzsa – Új nap – új kegyelem (zsuzsa.boda@lutheran.hu), Ecsedi Zsuzsa – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Vég helyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518;

fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó:** Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hétvégi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

